...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

№ 160 (6089)
АВГУСТЫН
9
СРЕДА
1950 он

...КП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

имени В. И. ЛЕНИНА

Уласхоорондын эрхын асуудалнуудые мэдэдэггүй бүдүүлиг ябадал

...Кореядэ боложо байгаа событинууд ...ны дэлхэйн олониитын гол анхаралд... байна. Уласхоорондын эб найрамдал ... ашуулгуйе дэмжэхын түлөө гол хаа... усалгые даажа байгаа, уласхоорон... эб найрамдалые тогтоохо ба дэм... хэдэ туһаламжа үзүүлхэ уялгатай ...улгуйн Совет болбол өөрынгөө энэ ... харюусалгатай уялгые дүүргэхын ... бухы хэмжээнүүдые абаха ёһотой ...ханиинь дүүрэн мэдээжэ. Советскэ ... болбол Аюулгуйн Советдэ ээлжээ... түрүүлэгшээр байһан түрүүшынгээ ...ртэ корейскэ асуудалые эбэй ёһоор ...ндхэхэ дурадхалаа оруулһаниинь, ... тэрээнтэй нэгэн хамта Кореядэхи ...йн байлдаанай ябуулганууды болоул... ба гадаадын сэрэгүүдые Кореяһээ ...гаха гэжэ дурадхаһан резолюциин ...ект оруулһаниинь бүгэдэдэ элитэ ...йха юм.

Энэ дурадхал хадаа Кореядэ амгалан ...йдалые һэргээхэ зорилгодо, тэрэшэ... эб найрамдалда дуратай бухы ара... ...удай интересүүдтэ бүримүһэн таа... ...на. Советскэ правительство болбол ...рынгөө дурадхалнуудые Аюулгуйн ...ветдэ оруулхадаа шууд ба хэлбэри... ...гүйгөөр ябуулжа байгаа эб найрам... ...лайнгаа политикада зохилдуулан оруул... ...н ба тиихэдээ Нэгэдэмэл Нацануудай ...ганизациие ехэ удхашанартай дээрэ ...лоһон байна. Юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ...хэр Сталинай хэлэһэнэй ёһоор, «эб ...йрамдалые сахилгын ба уласхоорон... ...ын аюулгуйн шухала зэмсэг болоно». ...бшье, англо-американска блок хадаа со... ...тскэ энэ дурадхалда үсэд шангаар ...эргүүсэн советскэ дурадхалые арса... ..., «корейскэ республикада эсэргүү... ...есси тушаа гомодол» гэһэн, хуур... ...гаар нэрлэгдэһэн асуудалые Аюул... ...йн Советдэй хэлсэхэ зүйлдэ оруулһан ...йна.

Англо-американска блокто хабаадаг... ...д болбол корейскэ асуудалые эбэй ...оор шиидхэхэ тухай советскэ дурад... ...далые арсаха ба энэ дурадхалай орондо ...йто Кореяһээ агресси болобо гэхэшүү ...лүүлгэнүүдые урдаа барижа, өөһэ... ...нгөө дурадхалые оруулха зуураа, ...дэжэ баримтануудые хуурмагшалха ...а уласхоорондын эрхын болон улас... ...орондын практикын бүгэдөөр абтаһан ...принципүүдые сохом хазагайруулха ...бадалай урда тогтоо тороогүй. Тиигэ... ...ж, уласхоорондын эрхын асуудалнуу... ...ые мэдэдэггүй даншье балар бүдүүлиг ...йһанаа элирхэйлэн харуулба.

Советскэ дурадхалнууд тушаа США ...олон Великобританиин түлөөлэгшэдэй ...ниимэ позиции эзэлһэн дээрэһээнь улас... ...оорондын эрхын наука доторһоо агрес... ...ийн проблемэтэй холбоотой имагта ...ухала асуудалые хаража үзэхэнь зай... ...хашагүй болобо.

Гүрэнүүдэй хоорондохи гадаадын по... ...литическэ харилсаануудые тааруулан ...буулдаг уласхоорондын эрхын гол ...принципүүдэй дунда, гүрэнүүдэй до... ...одын хэрэгүүдтэ хариин хамааралсал... ...та хэжэ болохогүй гэһэн принцип ниие... ...дэрэ тоологдодог, һайшаагдадаг бо... ...лоһон байна. Уласхоорондын мүнөөнэй ...рхэ хадаа нэгэ гүрэнэй нүгөөдэөө ...бөтолго (агресси) хэжэ, дотоодынь ...эрэгүүдтэ хамааралсаха ябадалые, ...ласхоорондын тон хүндэ гэмтэ яба... ...дал гэжэ тоолодог.

Уласхоорондын эрхэ болбол нэгэ та... ...наа дотоодын зүрилдөөнүүдые, граж... ...данска дайнуудые, нүгөөдэ талаһаа ...ласхоорондын зүрилдөөнүүдые, гүрэ... ...нүүдэй хоорондохи дайнуудые хооронь... ...нь эрид шангаар илгаруулдаг байха ...юм. Нэгэ гүрэнэй (агрессорэй) нүгөөдэ ...гүрэндөө добтолһониие уласхоорондын ...рхэ дотор агресси гэжэ тоолодог ойл... ...гомжо бата бэхеэр һуурижан тогтони... ...жоһон тула нэгэ гүрэн доторхи тэмсэ... ...лые, дотоодын зүрилдөөе, гражданска ...дайниие агресси гэжэ тоолохо бодомжо ...хэзээшье хэнэйшье ухаан һанаанда ...ороогүй юм. Харин, дотоодын зүрилдөө... ...нүүдтэ, ямар нэгэн орон соо боложо ...байһан гражданска дайнуудта хариин ...гүрэнүүдэй хамааралсалга болбол ...ёһоороол агресси хэһэн ябадал гэжэ ...заабол тоологдодог байгаа.

Бүгэдэдэ мэдээжэ хэдэ хэдэн баримта... ...нуудые һануулая.

Үнгөрөөшэ зуун жэлэй 60-аад онууд ...багта Америкын хойто штадуудай ба ...урда штадуудай хоорондо болоһон граж... ...данска дайнай үедэ урда талынхидай ...добтолгодо ороһон хойто штадуудай зэб... ...сэгтэ хүсэнүүд миин лэ өөрынгөө тер... ...риториие хамгаалалгаар хизаарлаа бэ... ...шэ, харин дайн байлдаае урда штадуу... ...дай территори дээрэ шэлжүүлэн абаа... ...шажа, арад зоноор дэмжэгдээгүй богоол... ...шологшодой сэрэгүүдые бута сохижо, Америкые нэгэдүүлхэ ба США-гэй на... ...циональна единство тогтоохо эрхэ бай... ...дал бии болгоһониинь мэдээжэ. Тиин, хойто гү, али урда зүгэйхидые, али... ...нииншье, агрессорнууд гэжэ соносхохо бодол хэнэйшье толгойдо ороогүй һэн. Зүгөөр, США-да болоһон энэ граждан... ...ска дайниие өөһэдынгөө ашаг туһада хэрэглэжэ, урда талынхидай ашаг туһада зэбсэгтэ интервенци бэлэдхэжэ, урда талынхидые англійска правительствын дэмжэхээ һэдэхэдэнь, уласхоорондын эрхын бүгэдэдэ мэдээжэ принципүүдэй ёһоор, дэлхэйн ниитын һанамжа хадаа англійска правительствын энэ политикые дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаһан политика гэжэ тон зүйтэйгөөр сэгнэһэн байгаа.

1862—67 онуудай үедэ Наполеон III правительство Мексикэдэ боложо байгаа гражданска дайнда хамааралсажа, өөрынгөө сэрэгүүдые Мексикэ руу эльгээхэдэнь США-гэй правительство болбол гадаадын сэрэгүүдые Мексикэһээ гаргахыень эриһэн байгаа. Французска правительствода эльгээгдэһэн американска ното дотор Французска сэрэгүүдэй Мексикэдэ хэжэ байһан ябуулганууд «Мексикын арадай арсагдашагүй эрхэнүүдые» эбдэһэн ба хүсөөр интервенци хэһэн ябадал гэжэ сэгнэгдэһэн байгаа. Энэшье ушарта баһал, гражданска дайнда хабаадажа байгаа али нэгэн талын сэрэгэй ябуулганууд бэшэ, харин гадаадын гүрэнэй интервенцил агресси гэжэ тоологдоһон байна бшуу.

Бүришье һаяын жэшэнүүд байха. Хитадта олон жэл соо болоһон граждан... ска дайнай үедэ гоминдановска бүлэгые дэмжэжэ байһан США-гэй правительство хүрэтэрөө, Хитад тушаа США-гэй өөһэ... дынь агрессивнэ политика яһала мэдээ... жэ байбашье, Хитадта тэмсэжэ байһан таланнуудай али нэгые агрессор гэжэ со... носхохо һэдэлгые хэзээдэшье хээгүй ...ын. Тиихэ үедэ США болбол Хитадта ...өсэргүү элитэ интервенци юундэ хээгүй ...ын? Юундэб гэхэдэ, Уолл-Стридэй ...авантюристнууд хадаа 500 миллион ша... ...хуу хитад арадта эсэргүү агресси хэ... ...хөеэ даншье аюултай гүндэн операци ...болохо гээшэ гү, гэжэ бододог байгаа. ...Тэдэн хадаа энэ ябадал бидэндэ миин ...үнгөрхэгүй гэжэ айдаг байгаа. Тиигээд ...Кореядэ тэдэн өөһэдынгөө авантюра ...эхилхэдээ, тэрээнээ наадаха зугаалха ...зуураа хэхэбди гэжэ һанаһан байгаа. ...Тиин, тэдэ һаналнуудынь гутамшагаар ...буруу һүрэһэниинь мэдээжэ.

Дотоодын зүрилдөөнүүд, гражданска дайнууд болбол хоёр гүрэнүүдэй хоорон... до бэшэ, харин гансал гүрэнэй арадай хоёр талын хоорондо ябуулагдадаг туладань тэдээниие агресси гэжэ уласхоорон... дын эрхэшье, уласхоорондын практикашье хэдыдэшье тоолоогүй юм гэжэ дээрэ ...хөлэгдэһэн баримтануудхаруулнал. Эгээл иимэ байдал Кореядэ бии болоод ...байна. Тэндэ хадаа хойто ба урда талын... хидай хоорондо, правительственна хоёр ...лагерь боложо саг зуураар таһалагдаһан ...корейскэ арадай хоёр талын хоорондо ...гражданска дайн боложо байна. Кореяын ...территори дээрэ өөһэдынгөө сэрэгүүдые ...байлгажа, хойто ба урда талынхидай хоо... рондохи төмсөлдэ хамааралсажа, тиин ...дайн байлдаанай хэмжээе үргэдхэжэ ...байгаа гүрэнүүд лэ Кореядэхи тон лэ ...гансахан агрессорнууд мүн.

Агресси гэһэн ойлгомжо гражданска ...дайн тушаа хөрэглэгдэжэ болошогүй. Энэ ...асуудалаар тиимэ позициие советскэ пра... вительствошье энээнэй урда тээшье, мү... нөөшье баримталдаг байна. 17 гүрэнүү... дэй, тэдээнэй тоодо США, Англи, Фран... циин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн, лиги ...нациин дэргэдэхи, аюулгуйн асуудалнуу... дые эрхилхэ комитет хадаа ааяр 1933 ...ондо Советскэ Союзай делегациин дурад... хаһан агрессиин тодорхойлогые гол түлөб һайшааһаниинь һануулбал хүрэхэ ...бэзэ. Агрессиин дурсагдагша тодорхой... логын ёһоор, советскэ правительство ...болбол тэрэл 1933 он соо 11 гүрэнүүдтэй хэлсэнүүдые баталһан байгаа. Конвенци соо дооро тоологдоһон ябуулганууд... дай али нэгые: ондоо гүрэндэ дай сонос... хоһон; дай соносхоншьегүйгөөр нэгэ ...гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нүгөөдэ ...гүрэнэйнгөө территори дээрэ сүмэрэн ...ороһон; нэгэ гүрэн нүгөөдэ гүрэнэйн... гөө территориие хуурай газарай, далайн ба агаарай хүсэнүүдээр бомбодоһон; далайн блокада ба бэшэ ябуулганууды хэ... һэн гүрэн хадаа добтологшо тала (агрес... сор) болохо гэжэ тэдэ хэлсэнүүд дотор ...тоологдоһон байна.

Лиги нациин дэргэдэхи аюулгуйн комитедээр һайшаагдаһан агрессиин тодорхойлого дотор заагдаһан агрессиин эдө бухы шэнжэ тэмдэгүүд Кореядэ США-гэй хэжэ байгаа ябуулганууда сохом харагдана гэжэ Аюулгуйн Советдэхи СССР-эй түлөөлөгшэ нүхэр Малик августын 3-да хэлэһэн үгэ соогоо дүүрэн үндэһэтэйгөөр мэдүүлээ һэн.

Тус бүри ушарнуудта агресси гэһэн ойлгомжые иимээр хэрэглэхэ практика болбол уласхоорондын хэдэн олон актнуудта — 1924 оной Женевскэ протокол; 1936 ондо Буэнос-Айрестэ гар табигдаһан, ондоо гүрэнүүдэй дотоодын ба гадаадын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй тухай тогтоол; 1947 ондо Рио-Де-Жанейродо баталгдаһан харилсан туһалалсалга тухай американска договор гөхэ мэтын актнуудта харагдана.

Тиимэ болоходо, уласхоорондын эрхэ хадаа зүбхэн лэ нэгэ гүрэнэй нүгөөдэөө добтолһон ябадалые агресси гэжэ тоолодог гэхэ гү, али гүрэнэй дотоодын зүрилдөөе бэшэ, гражданска дайниие бэшэ, харин гүрэнүүдэй хороондохи зүрилдөөнүүдые тоолодог байһаниинь арсагдашагүй болоно бшуу. Эгээл тиимэ тулада орон дотор революционно гү, али контрреволюционно хүдэлөөн, тэрэшэлэн гражданска дайнууд боложо байһан ябадал агрессиие зүбтүүлжэ шадахагүй гэжэ энэ асуудал гушаа уласхоорондын эрхын хэдэ хэдэн документ дотор тусгаар тэмдэглэгдэн хэлэгдэнэ.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Устав болбол уласхоорондын өб найрамдал ба аюулгуйе дэмжэхын гү, али һэргээхын тула шухала хэмжээнүүдые абажа байхые Аюулгуйн Советые уялгалхатайгаа нэгэн хамта «энэ хадаа ямаршье гүрэнэй дотоодын компетенцидэ ородог хэрэгүүдтэ хамааралсаха эрхые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида зааханааршье үгэнэгүй» (ООН-эй уставай 2-дохи статья, пункт 7) гэжэ тусгаар тэмдэглэгдэнэ.

Уласхоорондын эрхын ба уласхоорондын практикын бүгэдөөр абтанхай ба бата бэхеэр тогтонижоһон принципүүд болон нормонуудай байһаар байтарнь, «Хойто Кореяһээ агресси тухай» гэһэн сохом провакационно шиидхэбэриие Аюулгуйн Советдэ баадхаха һэдэлгэ гаргажа байгаа англо-американска политигуудай барга бүдүүлиг байһыень гайхаха хэрэгтэй болоно.

Түүхэдэ, уласхоорондын эрхэдэ ба хүнэй оюун бодолдо таарамжагүйгөөр, Кореядэхи гражданска дайниие хойто-корейскэ засагуудай «агресси» гэжэ США-гэй правительство болбол мүнөө юундэ соносхоноб гэжэ асуугдана.

Энэ асуудалда харюусахада бэрхэтэй бэшэ. Корейскэ арадта эсэргүү агрессивнэ, зэрлиг муухай дайн ябуулжа байгаа США-гэй правительство болбол бидэнэй үгэдэ этигэхэ барга бүдүүлиг, һохорлиг гү, али тэнэг хүнүүд олдохо магад, тиин, тэдэн хадаа өөрынгөө национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсөжэ байгаа корейскэ арадай хатуу зоригтю тэмсэлые агресси гэжэ нэрлэлсэн Уолл-Стридэй баяшуулда туһа хүргэхэ магад, гэжэ һанаад, иимэ аргаар зоной анхаралые холодуулхые эрмэлзэнэ.

«Хойто Кореяһээ агресси» гэдэг үгэнүүд болбол халхабша мүн. Кореядэхи американска интервенциие эмхидхэгшэд ба госдепартаментда һуугша, ёһо мэдэхэгүй бүдүүлиг хүнүүд хадаа Кореядэхи агрессивнэ ябуулганууда, корейскэ арадта добтолон ороһоноо энэ халхабшын ашаар далдалхые хүсэнэд. Гэбэшье, ёһо мэдэхэгүй барга бүдүүлиг ябадал хэзээшье хэндэшье туһалдаггүйнь мэдээжэ.

Американска империалистнуудай хайшаншье гэжэ оролдоо һаань, уласхоорондын эрхын шухалын шухала принципүүд ба нормонуудые эбдэжэ байжа, аюулгуйн советдэхи тэдээнэй түлөөлөгшын хэдышье аргаа олоо һаань, Вашингтоной заабаряар США-гэй сателлидүүдэй ООН-эй органуудта хэдышье голосовалаа һаань, өөрынгөө национальна нэгэдэлэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсөжэ байгаа корейскэ арадай сүлөөлэлгын хүдэлөөе агресси гэжэ худалшалан харуулха тиимэ хүсэн дэлхэй дээрэ үгы юм.

Баримтануудтиимэ байна. Уласхоорондын эрхын ба уласхоорондын практикын ёһоор харабал, корейскэ арад тушаа США-гэй правительствын ябуулжа байгаа дайнай ябуулганууд болбол зэбсэгтэ агресси мүн, тиин Кореядэхи агрессиин түлөө бухы харюусалгые Америкын Холбоото Штадуудай правительство бэедээ даана гэжэ эдэ баримтануударсагдашагүйгөөр тодорхойлно.

(Августын 6-най «Известия»).

А. Грибовскийн зураһан плакат.

Комбайнууд— поли дээрэ

Түнхэнэй аймагай олонхи колхозуудай таряан үргэлжэ эдеэшэжэ, мэнэ гэһээр хуряагдахань.

МТС-үүдэй комбайнууд саг соогоо заһабарилагдаад, харьяата колхозуудтаа абаашагдаа. Түнхэнэй МТС-эй усадьба соо мунөө нэгэшье комбайн үлөөгдэнгүй, бүлтадаа поли дээрэ гаргагдаба. Комбайнер Дмитрий Демидович Кобелев «Красный пахарь» колхозой таряа хуряалгада үглөө мүнөөгүй орохоёо байна. Һаяхан, тус колхозой таряанажалай бригадынхид комбайнаар хадагдаха таряанда мужаа гаргаба.

Кыренскэ МТС-эй эрхим комбайнер нүхэр Ангадаев комбайнаа Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой полидо гаргаһан байна. Тэрэнэй комбайнай хажуу тээ «500 гектар таряа хуряахабди» гэһэн лозунг бэшээтэй.

Һаяар, энэ аймагта комбайнаар таряа хуряалга эхилхэнь.

Н. Хазагаев.

Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ

ТАРБАГАТАЙ. Эндэхи олон колхозуудай таряан эдеэшэжэ, түүбэрилэн хуряалга эхилбэ. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо августын 7-һоо эхилжэ, гурбан комбайн хуряалгада гараа. «Гигант» колхозой намарай таряанай ургаса үргэлжэ шахуу эдеэщэжэ, комбайнууд ба жатканууд олоороо худэлмэрилнэ.

Һаяхан, «Победитель», Кировэй, Молотовой нэрэмжэтэ «Серп ба молот» колхозууд нэгэдэжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ нилээд томо колхоз болоо. Мүнөө энэ колхоз намарай хара таряае хуряажа эхилээ.

Байгша оной августын 7-до ажалшадай депутадуудай Тарбагатайн аймагай Советдэй гүйсэдкомой зүблөөн болобо. Тэрэ зүблөөндэ МТС-үүдэй директорнүүд хабаадалсаа. Зүблөөн хадаа таряа хуряалгада комбайнуудые энэ гэһээр табиха, гүрэндэ таряа тушаалгые хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилхэ гэһэн тогтоол абаад, МТС-үүд ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалаа.

ПЕТРОПАВЛОВКА. Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо комбайнаар таряа хуряалга эхилээ. Шэнэ жэлэй таряае аймаг соогоо эгээл түрүүлэн түүбэрилэн хуряажа эхилһэн Чапаевай нэрэмжэтэ худөө ажахын артель (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Калмынин) гүрэндэ тушаалгаяа захалба.

* * *

Дүүрэн бэшэ мэдээгээр республикын 14 аймагта таряа түүбэрилэн хуряалга эхилээ. Энээн дээрэһээ харахада үшөө хэдэн аймагуудай колхозууд хуряалгада ороодүй байна. Хэжэнгын, Баргажанай ба бусад аймагуудта түүбэрилэн хуряалгые ябуулха сагай ерэбэшье, энэ худэлмэри үшөө эхилээдүй байһаар.

Мүнөө жэлдэ колхозуудай таряан урдынхиһаа улам эртэ эдеэшэбэ. Тиимэдэ таряа хуряалгые хаа хаанагүй эмхитэйгээр ябуулжа, бухы комбайнууд болон бусад машинануудые гүйсэд хэрэглэхэ, түрүүшын үдэрһөө захалжа, гүрэндэ тушаалгые эмхидхэхэ шухала.

КОМБАЙНЕР ДАШИЕВАЙ ҮҮСХЭЛ

Удын МТС-эй комбайнер Дагба Дашиев 1950 оной таряа хуряалгые түргэнөөр үнгэргэхын түлөө Хориин аймагай бухы комбайнернуудые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байна. Дагба Дашиев энэ жэлдэ самоходно комбайн жолоодохо юм. Тиин, сезон соо 500 га таряа хадаха, хэдэн килограмм горючи алмаха уялга абаа. Энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө нүхэр Дашиев комбайнаа һүниндөө таряа хадаха аргатайгаар заһабарилаа.

Мүнөө аймагай бухы комбайнернууд нүхэр Дашиевай үүсхэлээр дээщэлүүлэгдэһэн уялганууды абажа, социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо. Һаяар эндэхи бухы комбайнернууд таряа хуряалгада үргэлжэдөө орохонь.

Б. Намжилон.

Таряа хуряалгын урда тээхи комбайнернуудай хоорондын хөөрэлдөөн

(„Курумканай колхозник" гэжэ газетын хуудаһанууд дээрэ)

Таряа хуряалга ба тушаалгада жэгдэрэн орохо саг ерэбэ. Комбайнова паркые дүүрэнээр ба үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэһэнһээ ургасын түлөө тэмсэлэй амжалта ехэнхидээ дулдыдаха байна. Комбайнын аша туһань юуб гэхэдэ, ургасые хаһа саг соонь хуряалгада тэрэ туһалдаг гээшэ.

ВКП(б)-гэй Курумканай айкомой ба ажалшадай депутадуудай аймагай Советдэй орган—**«Курумканский колхозник»** газетын редакци энээниие зүбөөр ойлгоһоноо харуулаа. Аймагай комбайнернуудай таряа хуряалгын урда тээхи хөөрэлдөө тус редакци эмхидхэһэн байна.

Баргажанай МТС-эй комбайнер Очир Раднаевай статьягаар энэ хөөрэлдөөн эхилэгдэһэн байгаа. Газетын июниин 1-нэй номерто толилогдоһон «Танай» комбайн таряа хуряалгада бэлэн гү? гэһэн статья соо таряа хуряалгада агрегадайнгаа ямараар бэлэдхэжэ байһан тухай нүхэр Раднаев дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ. Тэрэ иигэжэ бэшээ:

«Мүнөө намар часай графигаар худэлмэрилхэбди...

Бидэнэр часай графигые хэрэглэлгын гол детальнуудые колхозой правлени ба трактористнуудтай хамта зүбшэн хэлсээбди. Нэн түрүүндэ, орооһо буулгалгадахи сагай гээлтые усадхаха шухала... Энэ худэлмэри комбайнын ябуулганууда дунда дүүргэгдэхэ ёһотой. Тиимэһээ 100 мэшээгүүдые бэлдэнхэйбди. Машинын ябуулганууда дунда орооһо буулгалга ба горючи хэлгэ хадаа сагай алмалта үгэхэһөө гадна, горючи арбилха арга боломжо олгодог юм.

Сэлмэг һайн үдэрнүүдтэ сүүдхэдөө 16 часһаа бага бэшэ саг соо агрегат худэлмэрилхэ байна».

Бухы арга боломжонуудаа алишье талаһаань гүнзэгыгөөр бодожо үзөөд, сезон соо 500 гектарһаа бага бэшые гэхэ гү, али даалгабариин 12 гектарай орондо үдэр бүри 20 гектар талмайн таряа хуряаха, табадахи үдэр бүхэндэ арбилагдаһан горючяар худэлмэрилхэ гэһэн уялга энэ комбайнер абанхай.

Комбайн бүхэнэй үндэр бүтээсын түлөө, ороной түрүү механизаторнуудай ажалай методүүдые нэбтэрүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо гэһэн уряалтайгаар өөрынгөө статьягай түгэсхэлдэ нүхэр Раднаев аймагай комбайнернуудта хандаһан байна.

Комбайнер Раднаевай үүсхэл аймагай комбайнернуудай дунда үргэнөөр дэмжэгдээ. «Курумканский колхозник» газетын эмхидхэһэн хуряалгын урда тээхи хөөрэлдөөндэ комбайнернууд Б. Аханаев, Ц. Цыренова, Б. Будаев, Ч. Германов, В. Бадмаева гэгшэд хабаадалсаа. Тэдэнэрэй бэшэгүүд газетын хуудаһанууда «Комбайнернуудай хөөрэлдөөн» гэһэн рубрика доро саг үргэлжэ тунхаглагдажа байгаа. Эдэ комбайнернууд таряа хуряалгада хайшан гэжэ бэлэдхэжэ байһан тухайгаа тодо һонороор хөөрэжэ үгөө. Харюусалгата уялганууды абаад байхадаа, тэдэнэр МТС-эй ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ өөһэдынгөө эрилтэ табиһан байна.

Аймагай комбайнернуудай таряа хуряалгын урда тээхи хөөрэлдөөнэй дүнгүүдые гаргаха зуураа, газетын редакци июлиин 28-най номерто иигэжэ тэмдэглэнэ:

«Комбайнернуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, таряа хуряалгые богонихон болзор соо ба гээлтэгүйгөөр үнгэргэхын түлөө механизаторнуудай дүүрэн шиидэнхэй байһыень хөөрэлдөөндэ хабаадагшад гэршэлнэ».

Саашадань редакци бэшэнэ:

«Урда жэлнүүдтэ тохёолдоһон ажалай эмхидхэл ба агрегадуудые бүридхэлгэдэ ехэхэн дутуу дунданууды хөөрэлдөөн элирүүлбэ».

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһээ эрилтэ хэхэдээ, редакци зүбөөр асуудал табина:

«...Комбайнова агрегадуудые эрхим хүнүүдээр бүридхэхэ, часай графигаар худэлмэрилхэ ябадал нэбтэрүүлгэдэ бухы аргаараа туһалха».

Таряа хуряалгын урда тээхи комбайнернуудай хөөрэлдөө эмхидхэжэ, «Курумканский колхозник» газетэ тон шухала хэмжээ ябуулга үнгэргөө. Комбайнернуудай абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялганууда дүүргэлтые үргэнөөр харуулха, түрүүшүүлэй ажалай методүүдые али болохоор дэлгэрүүлхэ зүбшэлөөр ба нүхэдэй дэмжэлгээр гээгдэгшэдтэ туһалха мэтын асуудалнуудаар хөөрэлдөөгөө таряа хуряалгыншье үедэ саашадань үргэлжэлүүлхыень редакцида хүсэхэ хэрэгтэй.

Большевистскэ тактикые гениальнаар үндэһэлэн тодорхойлго

(„Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика" гэжэ В. И. Ленинэй зохёоһон номой хэблэгдэһэнһээ хойшо 45 жэлэй ойдо)

И. ПЕТРОВ

Марксизм-ленинизмын һургаалай баялиг соо В. И. Ленинэй «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ зохёол элитэ ехэ һуури эзэлнэ. Ленинскэ энэ гайхамшагта хүдэлмэри хадаа Россида түрүүшын революциин ургажа байһан оршон байдалда бэшэгдэнэн байгаа. В. И. Ленин болбол энэ классическа зохёол соогоо марксистска партиин стратегиин ба тактикын шухалын шухала проблемэнүүдые зохёон найруулаа, революцида большевигүүдэй баримталха стратегиие ба тактикые гениальнаар үндэһэлэн тодорхойлоо, ородой меньшевигүүдэй ба баруун европейскэ реформистнуудай оппортунистическэ хараа шугамые эрид шанга шүүмжэлэлдэ оруулаа юм.

Творческо марксизмые бодото дээрэнь бэлүүлэгшэ байһан Ленин болбол буржуазна революци ба пролетариадай тактика тухай хуушан, ходо дабтагдадаг ойлгомжые зоримгойгоор эбдэн шэнэдхэһэн байна. Марксизмын удхые эшэ баримталан, ородой революциин ба улаасхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дүй дүршэлые согсолон, Ленин болбол социалистическэ революциин шэнэ теори зохёоһон ба большевистскэ партиин революционно тактикын үндэһэ һуури табиһан байна. Энэ тактикын туһаламжаар хүдэлмэришэн анги хадаа эгээл үгытэй таряашадтай союз хэжэ, 1917 оной октябрьда капитализмые илаад, Соведүүдэй формотойгоор пролетариадай диктатура тогтоогоо һэн.

Энэ классическа зохёол соогоо В. И. Ленинэй дэбжүүлһэн ба үндэһэлэн тодорхойлһон дүримүүд ба идеянүүд бидэнэйшье ажаһуугаа үдэрнүүдтэ хүсэтэй ба хүтэлбэрилхы удхашанартай зандаа үлэһөөр.

* * *

1905 оной революци болбол обществын бүхы ангинуудые хүдэлөөндэ татаһан байгаа. Ороной политическэ ажабайдалда революцяар уламжаран гараһан агуу-ехэ эрьелтын оршон байдалда анги бүхэн ба парти бүхэн өөһэдынгөө тактика зохёохые оролдожо байгаа.

Марксистска тактика зохёохо тухай, хүдэлмэришэн ангиие зүб тактическа лозунгнуудаар зэбсэгжүүлхэ тухай асуудал тэрэ үедэ хүдэлмэришэн ангиин партиин үмэнэ айхабтар хурсаар табигдаа һэн. Тиимэ эрилтые пролетариадай ба тэрэнэй партиин үмэнэ табигдаһан практическа асуудалнууд табиһан байгаа. Тэдэ асуудалнууд гэхэдэ,—зэбсэгтэ восстаниие эмхидхэлгэ, хаанта правительствые унагаалга, саг зуурын революционно правительствые байгуулга, энэ правительствода социал демократиин хабаадалсалга, таряашадта ба либеральна буржуазида хандалга болоно. Революцида партиин ябуулһан хараа шугамай зүбһөөнь, партиин тактическа лозунгнуудай зүбһөөнь, эдэ лозунгнуудые арад олоной дэмжэлгэһээнь революциин юугээр дүүрэхэнь дулдыдажа байгаа. «...Олониитын революционно эдэбхи үүсхэлэй урдань ходоо ябаха, тэрээндэ маяк болохо, манай демократическа ба социалистическэ идеалые бүхы һүр жабхалангаарынь, бүхы гайхамшаг һайханаарынь харуулха, бүрин, хэлсээнгүй, эрид шүүл илалтада хүргэхэ эгээл дүтэ, эгээл сэхэ замые харуулха» лозунгнуудые олониитэдэ үгэхэ хэрэгтэй байгаа (В. И. Ленин, Зохёолнууд, 4-дэхи хэблэл, т. 9., нюур 93—94).

Энэ харюусалгата үедэ социал-демократическа парти болбол меньшевигүүдэй оппортунизмһаа ба хахаралгын ябуулганууд һаа боложо хоёр фракцинууд болгогдон таһалагданхай байгаа. Эдэ хоёр фракцинууд бодото дээрээ хоёр ондоо— большевигүүдэй ба меньшевигүүдэй — партинууд мүн байгаа. Партиин ээлжээтэ III съезд зарлаха тухай ба партиин единэ тактика зохёохо тухай дурадхалые меньшевигүүдэй арсаһанайнь һүүлээр, большевигүүд өөһэдөө III съезд зарлаха үүсхэл гаргаа һэн. Энэ съезд 1905 оной апрельдэ Лондондо нээгдэһэн байна. Съездые В. И Ленин хүтэлбэрилөө. Меньшевигүүд мүн нэгэ доро Женевэдэ өөһэдынгөө конференци зарлаа һэн. Большевистскэ съезд ба меньшевистскэ конференци хадаа тактическа асуудалнуудаар тад ондоо шкидхэбэринүүдые гаргаа һэн.

Гурбадахи, большевистскэ съездын хараа шугам болбол меньшевистскэ конференциин шиидхэбэринүүдтэй бүрин зүрисэлдэжэ байгаа. III съезд хадаа буржуазно-демократическа революциин гүйсэд илалта тээшэ ба тэрэнэй социалистическэ революци болон ургаха тээшэ шэглэл баряа һэн. Революциин илахын тулада тэрэниие пролетариадай толгойлхонь, революциин вождь болохо пролетарнат хадаа таряашадтай союз хангахань, либеральна буржуазиин илгагдан холодхогдохонь шухала гэжэ съезд зааһан байна. Революциин илахын тулада эзэн хаанта засагта эсэргүү зэбсэгтэ восстани эмхидхэхэ шухала, энээнэй эсэстэ саг зуурын революционно правительство байгуулагдаха ёһотой, таатай зохид условинуудай бии һаань, социал-демократи тэрээндэ хабаадалсаха гэжэ съезд мэдүүлһэн байна.

Меньшевистскэ конференци тад һөөргэ, революциие бууруулха гэһэн шэглэл баряа һэн. Меньшевигүүд болбол баруун-европейскэ оппортунистнуудай һүүлдэнь шэргүүсэлдэжэ, хаанта засагые зэбсэгтэ ёһоор унагаахын орондо тэрээндэ реформо хэхые ба «һайжаруулхые», революцида үндэлмэришэн ангиин гегемониин орондо — либеральна буржуазиин гегемониие, таряашадтай үндэлмэришэн ангиин союзай орондо — кадетскэ буржуазигай союзые, саг зуурын правительствын орондо — «революционно үүсэнүүдэй» центр болохо гүрэнэй думые дурадхаа һэн.

Партиин III съездын болоһоной һүүлээр 2 һара үнгэрөөд байхада В. И. Ленинэй зохёоһон «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэһэн ном гараа һэн. Энэ хадаа III съездын тактическа шиидхэбэринүүдые хамгаалгада зорюулагдаһан байгаа.

Ленинэй энэ ном болбол большевистскэ партиин политическэ бэлэдхэлынь байгаа. Өөрынгөө гениальна зохёол соо В. И. Ленинэй зохёон найруулһан, революциин ленинскэ теориие ба тактическа дүримүүдые нүхэр Сталин болбол 1905—1907 онуудта бэшэһэн өөрынгөө зохёолнуудта — «Зэбсэгтэ восстани ба манай тактика», «Саг зуурын революционно правительство ба социал-демократи», «Хоёр тулалдаануудаа», «Мүнөө сагай байдал ба хүдэлмэришэнэй партиин Нэгэдэлэй съезд», «Ородой революциин хүдэлгэхы үүсэнүүд ба перспективэнүүд» гэжэ К. Каутскиин брошюрай грузинска хэблэлдэ урид хэлэлгэ» гэһэн ба бусад зохёолнуудтаа шууд сэхээр хамгаалһан ба хүргөөһэн байна.

Нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр закавказска большевистскэ организацинууд хадаа революцида ленинскэ тактическа хараа шугамые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлээ һэн. Үшөө III съезд Ленинэй дурадхалаар абаһан резолюци соогоо манай партиин эгээл дайшалхы организацинууд болохо Закавказьеын большевистскэ организацинуудай ажал-ябуулгые тусгаар тэмдэглээ һэн.

* * *

В. И. Ленинэй зохёоһон «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ ном соо хэлэгдэһэн гол тактическа заабари хадаа буржуазно-демократическа революцида пролетариадай гегемони (хүтэлбэрилхы үүргэ) тухай идея, пролетариат болбол энэ революциин вождь, хүтэлбэрилэгшэ боложо шадаха ба болохо ёһотой гэһэн идея болоно.

Энэ хүтэлбэрилхы үүргээ бэелүүлхын тулада, гэжэ Ленин һургана, пролетариат бүхы арга боломжонуудтай байна. Ушарынь, тэрэ болбол обществын эгээл түрүү ба гансал шууд-революционно анги мүн. Тэрэ болбол буржуазиһаа дулдыдадаггүй, өөрынгөө политическэ партитай, мүн тэрэ хадаа революциин эрид шууд илахыень буржуазиһаа үлүү ехээр хүсэнэ.

Хаанта засагые унагаалга хадаа хүдэлмэришэн ангиин эмхидэн нигтарха, политическээр дэбжэхэ, олон миллион ниитэ ажалшадые хүтэлбэрилхэ дүршэлтэй болохо ба буржуазна революциһаа социалистическэдэ шэлжэн орохо арга боломжо олгохо гэжэ Ленин һургадаг һэн.

Буржуазно-демократическа революцида пролетариадай гегемониие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада, революциие пролетариадай хүтэлбэрилхэ арга боломжын бодото дээрээ бэелүүлэгдэхын тулада юу хэрэгтэй? Энээнэй тулада ядахын сагта 2 условицууд хэрэгтэй гэжэ В. И. Ленин зааадаг байгаа: нэгэдэхеэр, хаанта засагые эрид шууд илахые хүсэдэг союзник пролетариадта байха ёһотой, — иимэ союзник хадаа таряашад мүн гэжэ Ленин тооолодог байгаа; хоёрдохоор, революциие хүтэлбэрилхын түлөө пролетариадтай тэмсэжэ байһан анги болбол хүтэлбэрилхэ зам дээрэһээ түригдэжэ зайлуулагдаха ба илгагдан холодхогдохо ёһотой. Иимэ анги хадаа либеральна буржуази болоно гэжэ Ленин тооолоһон байна.

«Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ ном соо хүргөөгдэһэн, буржуазна революцида пролетариадай гегемони тухай ленинскэ идея болбол буржуазно-демократическа революцида ябуулга тактикын асуудалнуудаар марксистска партиин шэнэ заабари мүн байгаа, тэрэ болбол гэмсэлэй шэнэ условинуудта марксизмые творческоор хүргөөһэнэй эли тодо жэшээ мүн. Энэ идеа болбол тус асуудалаар II Интернационалай лидернүүдэй ба ородой меньшевигүүдэй хараа бодолдо эрид шанга сохилто хэһэн байна.

Нүхэр Сталин ородой түрүүшын революциин эгээл эхинһээ абаад революцида баримталха ленинскэ стратегиие ба тактикые, революцида пролетариадай гегемониин ленинскэ идеяе эрид шууд хамгаалһан ба бэелүүлһэн байха юм. Революци хэхээ бэшэ, харин хаантай эбсэхээ эрмэлзэһэн либералнууд тушаа нүхэр Сталин үшөө 1905 оной январиин 9-нэй урдахана иигэжэ хэлээ һэн: «Господануд, танай оролдолго дэмы хоохон лэ! Ородой революци заатагүй болохо. Тэрэ хадаа наранай заатагүй гарадаггүй заатагүй болохо! Гаража байһан нарые зогсоожо шадаха аалта? Энэ революциин гол хүсэниинь городской ба хүдөөгэй пролетариат мүн, тэрэнэй түг баригшань —социал-демократическа хүдэлмэришэнэй парти мүн, харин таанар, господа либералнууд бэшэт!» (И. В. Сталин, Зохёолнууд, т. 1 нюур 78).

Ородой гурбан революциин түүхэтэ дүй дүршэл дээрэ, СССР-тэ социализмын илалтата байгуулалтын дүй дүршэл дээрэ гайхамшаг тодоор гэршэлэгдэһэн, пролетариадай гегемониин ленинско-сталинска теории уласхоорондын угааехэ удхашанартай байна. Энэ теории болбол демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэнь ахадүү компартинуудай гарта хүсэтэ идейнэ зэбсэг мүн байна.

* * *

Хаанта засагые унагааха ба демократическа республикые дайшалан тогтоохо шухалын шухала зэбсэг хадаа арадай илалта түгэс зэбсэгтэ восстани мүн гэжэ В. И. Ленин ба И. В. Сталин тоолодог байгаа. Меньшевигүүдэй заабаринуудһаа тад ондоогоор Ленин болбол «...Россида демократическа республикые бэелүүлгэ хадаа имаггал арадай илалта түгэс восстаниин эсэстэ болоожо болохо байна» (В. И. Ленин, Зохёолнууд, 4-дэхи хэблэл, т. 9, нюур 9), «...ниитэдемократическа революционно хүдэлөөн хадаа зэбсэгтэ восстаниин зайлашагүй шухала байһанда асараад байна» (мүн тэндэ, нюур, 55) гэжэ Ленин баталдаг байгаа.

Восстанида олониитые хүтэлэн абаашахын ба восстаниие бүгэдэарадай болгохын тулада Ленин болбол олониитын политическэ стачкануудые эмхидхэхэ; революционно ёһоор 8-часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо; помещигэй газарые конфисковалга хүрэтэр революционно-демократическа шэнэдхэн байгуулалтануудые деревнидэ бэелүүлхын тулада таряашадай революционно комитедүүдые тэрэ дары эмхидхэхэ; хүдэлмэришэдые зэбсэгжүүлхэ шухала гэжэ тоолодог байгаа. Эдэ лозунгнуудые бэелүүлгэ болбол олониитын революционно үүсхэлые дэбжүүлхэ, тэдэниие восстанида бодхоохо ба хаанта засагай аппарадые эбдэн һандаргааха байгаа.

Энэ тактикын үндэһэ һуури дээрэ, гэжэ ВКП(б)-гэй түүхын Хуряанги курс соо хэлэгдэнэ, городто революционно стачечна комитедүүд ба деревнидэ таряашадай революционно комитедүүд ургаж гаража, һүүлдэ тэдээнһээ түрүүшынхинь хүдэлмэришэдэй депутадуудай Соведүүд боложо, улаадахинь таряашадай депутадуудай Соведүүд боложо хүргэн ерэһэн байна.

Олониитые революционно ёһоор эмхидхэн элсүүлхэ хэрэгтэ ородой түрүүшын революциин үедэ түрүү зэргын үүргэ дүүргэһэн олониитын политическэ стачкануудые болбол пролетариадай гарта шэнэ, тон шухала, марксистска партинуудай практикада эды болотороо мэдэгдээгүй байһан ба һүүлдэ хүсэд эрхэеэ өложо абаһан зэбсэг байгаа

Илалта түгэс зэбсэгтэ восстаниин эсэстэ хаанта правительство саг зуурын революционно правительствоар һэлгэгдэхэ ёһотой гэжэ В. И. Ленин тооложо байгаа.

Ангиингаа удхаар саг зуурын революционно правительство болбол пролетариадай ба таряашадай диктатура байха ёһотой, өөрынгөө уг гарбалаар тэрэ болбол зэбсэгтэ восстаниин орган байха ёһотой, өөрынгөө ажалябуулгаар тэрэ болбол пролетарска партиин программа-минимумые бэелүүлхэ ёһотой. Ленин болбол революциие эсэстэнь хүргэхын тулада саг зуурын революционно правительствода пролетариадай парти хабаадалсажа болохо, харин таатай зохид условинуудта хабаадалсаха уялгатай гэжэ тоолодог байгаа.

Ленин иигэжэ бэшээ һэн: «Хаанта засагые эрид шууд илаха революциин илалта гээшэ пролетариадай ба таряашадай революционно-демократическа диктатура мүн» (В. И. Ленин, Зохёолнууд, 4-дэхи хэблэл, т. 9, нюур 40).

Нүхэр Сталин болбол хаанта засагые унагааха ба демократическа республикые дайшалан тогтоохо зэбсэг болохо зэбсэгтэ восстаниин тухай ленинскэ идеяе эрид шууд хамгаалһан байна. 1905—1907 онуудта бэшэгдэһэн сталинска хүдэлмэринүүд зэбсэгтэ восстаниин идеяе бүхы талаһаань баримталан тодорхойлно. Нүхэр Сталин, Лениндэл адляар, восстаниин техническэ бэлэдхэл, дайшалхы дружинануудай эмхидхэлгэ, буу зэбсэг олохо ябадал гэхэ мэтые айхабтар ехэ удхашанартайда тоолодог һэн. Нүхэр Сталин болбол зэбсэгтэ восстаниие бэлэдхэхэ талаар Закавказьеын большевистскэ организациин ажал-ябуулгые үдэр бүхэндэ хүтэлбэрилжэ байгаа.

Нүхэр Сталин болбол саг зуурын революционно правительство тухай Ленинэй идеяе үндэһэлэн тодорхойлһон ба хүргөөһэн байна. Саг зуурын революционно правительствые байгуулга хадаа арадай илалта түгэс зэбсэгтэ восстаниин естественнэ үрэ дүн байха ёһотой гэжэ нүхэр Сталин зааадаг байгаа.

* * *

«Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ ном соогоо В. И. Ленин болбол буржуазна ба социалистическэ революциинуудай харилсаан тухай шэнэ һургаал зохёоһон, буржуазно-демократическа революци социалистическэ революци болон ургаха тухай өөрынгөө гениальна теориие найруулһан, энэ ургалтын уг удхые ба условинуудые тодорхойлһон ба тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй тактикые зохёоһон байна.

Буржуазно-демократическа революци хадаа социалистическэ революцида шэлжэн орохын тулада заатагүй хэрэгтэй шата мүн гэжэ В. И. Ленин ба И. В. Сталин тоолодог байгаа. Демократическа зорилгонуудаа дүүргэмсээрээ пролетариат ба бусад мүлжэгдэнги олониитэ болбол социалистическэ революциин түлөө тэмсэлые дэлгэрүүлхэ ёһотой гэжэ В. И. Ленин тоолодог байгаа. Буржуазно-демократическа революци социалистическэ революци болон ургахын тулада хэмжээнүүдые абаха гээшэ социал-демократиин уялга мүн гэжэ Ленин тоолодог һэн.

Демократическа эрид эрьелтын гүйсэд дүүрэн байха буринь, революциин шэнэ шата — социализмын түлөө тэмсэл улам түргэнөөр, үргэнөөр, эрид шангаар дэлгэрхэ гэжэ Ленин зааадаг байгаа. Россида боложо байгаа революциин гүйсэд илалта хадаа демократическ эрид эрьелтын эсэс ба социалистическэ эрид эрьелтын түлөө тэмсэлэй эхин байха ёһотой гэжэ Ленин һургадаг һэн.

Буржуазно-демократическа революци социалистическэ революци болон ургаха тухай теориие зохёоходоо, Ленин болбол таһаралтагүй революци тухай Марксын мэдээжэ заабарида, тэрэшэлэн таряашадай революционно хүдэлөөе пролетарска революцитай тааралдуулан ябуулха шухала байһанай тухай Марксын мэдээжэ һанал бодолдо түшэглэһэн байгаа. Марксын эдэ заабаринуудые II Интернационалай оппортунистнууд мартуулһан байгаа. Марксын заабаринуудые һэргээһэпээрээ хизаарлангүйгөөр, Ленин болбол тэдэниие саашадань хүргөөгөө, социалистическэ революциин бүхэли бүтэн теори болгон хүргөөгөө, тэрээндэ шэнэ моментые, социалистическэ революциин уялгата моментые — пролетариадай ба городой болон деревниин хахадпролетарска элементнүүдэй союзые пролетарска революциин илалтын услови болгон оруулһан байна.

«Пролетариат болбол, — гэжэ Ленин бэшээ һэн, — самодержавиин эсэргүүсэлгые хүсөөр низа дарахын ба буржуазиин тогтуургүйе һандарган һарнюулхын тулада таряашан ниитые бэедээ нэгэдүүлэлсэн, демократическа эрид эрьелтые эсэстэнь хүрэтэр ябуулха ёһотой. Пролетариат болбол буржуазиин эсэргүүсэлгые хүсөөр хуха сохихо ба таряашадай ба жэжэ буржуазиин тогтуургүйе һандарган һарнюулхын тулада арад зоной хахадпролетарска ниитэ хүсэнүүдые бэедээ нэгэдүүлэлсэн, социалистическэ эрид эрьелтэ үйлэдхэ ёһотой», (мүн тэндэ, нюур 81).

Ленин болбол социалистическэ революциин шэнэ теореоро марксизмые баяжуулһан, революционно наукые ургашань дабшуулһан байна. Ленинскэ түсэб болбол гэмсэлэй ба илалтын эли тодо перспективүүдые партиин ба хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ нээжэ үгөө һэн.

«Энэ түсэбэй аша габьяань, — гэжэ нүхэр Сталин бэшээ һэн, — юун болоноб гэхэдэ, тэрэ болбол Россидахи буржуазно-демократическа революциин эпоходо пролетариадай ангиин эрилтэнүүдые сэхээр ба эрид шууд найруулаад, социалистическэ революцида шэлжэн оролгые хүнгэдхэһэн, пролетариадай диктатурын идеяе өөр соогоо бүрилдүүлэн абажа ябаһан байна. Энэ тактическа түсэбэй түлөө тэмсэлдээ ородой практиг-уудай олонхинь Ленинэй хойноһоо зоримгой сэхээр ба эрьелтэгүйгөөр ябаһан байна. Энэ түсэбэй илалта болбол тэрэнэй ашаар мүнөө дэлхэйн империализмын үндэһэ һуурие манай партиин доһолтожо байһан тэрэ революционно тактикын фундамент тодхоһон байна» (И. В. Сталин, Зохёолнууд, т. 4, нюур 313).

«Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ ном соо хүргөөгдэһэн, Ленинэй теоридо нэгэ, тусгаарлан абтаһан орондо социализмын илажа болохо тухай сэб сэхэ тобшолол үшөө байгаагүй һэн. Гэбэшье, иимэ тобшололые хэхын тулада бүхы шухала зүйлнүүд энэ теори соо оруулагдаһан байгаа. Иимэ тобшололдо Ленин 10 жэл үнгэрһэн хойно, 1915 ондо ерэһэн байна.

* * *

«Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэжэ зохёол соогоо В. И. Ленинэй дэбжүүлһэн ба үндэһэлэн тодорхойлһон, большевизмын тактическа принципүүдэй агууехэ хүсэниинь ба бата ажабайлгань ородой гурбан революциин бүхы ябасаар шалгагдаа.

Хүдэлмэришэн анги болбол эгээл үгытэй таряашадтай союз хэжэ, Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэреэр 1917 оной октябрьда капиталистическэ байгуулалтые унагаагаад, пролетариадай диктатура тогтоогоо.

Ленин —Сталинай агууехэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, коммунизм тээшэ харгые хүн түрэлтэндэ табижа үгэһэн советскэ арадай түүхэтэ илалтануд болбол хилын саада тээхи олон миллион ажалшадые капиталистическэ богоолшолгодо эсэргүү, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ зоригжуулна. Ленинско-сталинска стратегиие ба тактикые хүтэлбэри болгожо ябаһан большевигүүдэй парти хадаа помещигүүдэй ба капиталистнуудай засагые хайшан гэжэ унагааха, социалистическэ революциин илалтые хайшан гэжэ эмхидхэхэ, пролетариадай диктатурые хайшан гэжэ бүхэжүүлхэ, коммунистическэ обществые байгуулха агууехэ жэшээ харуулаа.

Большевистскэ стратегиин ба тактикын дүй дүршэл хадаа нютагай бэшэ, национальна—тусгаар бэшэ, ганса ородой бэшэ, харин уласхоорондын удхашанартай гэжэ Ленин һургана.

Большевигүүдэй тон баян дүй дүршэлһөө бүхы дэлхэйн коммунистическэ партинууд хадаа олониитые бэедээ хайшан гэжэ татажа абаха, тэдэниие революционно стратегеэр ба тактикаар хайшан гэжэ зэбсэгжүүлхэ, хайшан гэжэ тэмсэхэ ба илаха һургаалые абажа байһан ба абажашье байна.

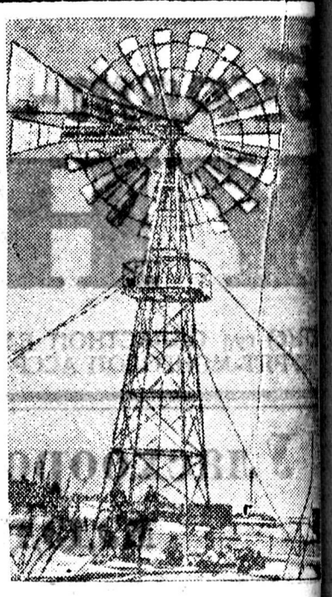

Баруун-Казахстанска область СССР-эй Совхозуудай Министерствын Уральска механическа завод хадаа колхозууд ба совхозуудта хүндэ хүлэлмэринүүдые механизацилхын түлөө ТВ-8, гэһэн һалхин двигательнүүдые үйлэдбэрилэн гаргадаг болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводай гаргадаг ТВ-8 гэжэ һалхин двигатель хэрэглэгдэнэ.

(ТАСС-эй фотохроникоб).

Колхозно тосхоной барилганууд

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан Шулуутайн сомоной Хүсөөтэ нутагта Сталинай нэрэмжэтэ колхозоо оршодог. Нёдондо жэлһээ урагшаа тэ колхозой гэшүүдэй гэр байшинууд ехэ таруу, байра байдалдаа задагай байгаа. Теэд, нёдондоо хойшо колхозойнгоо центрые бодоо босон түхэлтэй болгохын тулда тэндэхид ехэхэн ажал ябуулгдаа эхилээ юм.

Тиигэжэ жэл хүрэхэгүй хугацаанда соо Хүсөөтэ нютагай сэбэр зоохоо газарта 150 гэрнүүд ба гэр бүлдарай барилганууд урилагдан тавигдаа. Мүнөө Сталинай нэрэмжэтэ колхозой центрынь гурван улицатай нилээд томо тосхон болоо. Шэнэ клуб бии. Худаг малтаа, простой водокачка баригдаа.

Нэрлэгдэгшэ колхозой хүрээнэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозо ... лэ байра байдалаа заһажа байна. Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар колхозо байнер Дашицырен Мункуев, колхозник Цыдып Цыдендоржиев, счетовод Намбар Дашицыренов гэгшэд шэнэ гэрнүүдтэ орохоо бэлдэнэ. Мүнөө 4 айлда шэнэ гэрнүүд баригдаа.

И. Тугутов.

Залуу кадрнууд

Бурмонкоопсоюзай Улан-Удэ кооперативна техникум жэл бүрэ 110—130 товароведүүдые, плановигуудые, бухгалтернуудые бэлэдалдаа наймаанай бусад мэргэжэлтэдые бэлэдхэдэг.

Энэ жэлдэ тус техникумые 150 хүн дүүргээд, товароведүүд, плановигууд, бухгалтернууд болоо гараа. Эдэнэй 45-нь манай республикада хүдэлмэрилхэ юм. Үлэшэниинь Советскэ Союзай ... ластьнууд ба автономно республикануудта эльгээгдэбэ.

Мүнөө кооперативна һургуулиа да 63 хүн һурана.

Д. Колмаков.

Модо бэлэдхэлэй түрүүшүүлдэ шангуу

1949—50 онуудай модо бэлдэхэлэй сезондо түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэн аймагуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, соомоной советүүдэй гүйсэдкомой ба колхозуудай түрүүлэгшэнэр «Бурмолголлес» трестын тусхай фондыгаа бүрэлдүүлэгдэхэ бэлэгүүдээр шагнагдаба. Ажалнуурийн буу, радиоприемник, кинолентэ манай часынууд, оёдолой машинууд, велосипед ба элдэб зүйлнууд шангуудые хамта 94 хүн абаа.

Тэдэнэй тоодо ВКП(б)-гэй Ленинскэ банскын айкомой секретарь нутаг Шальнов ба Яруунай аймаг Ульдиргын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Цыдендоржиев, хэр Р. Базаров гэгшэд мотоциклнуудые абаһан байна.

ТОБШО ҺОНИНУУД

Пионернүүд-уншагшад Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Туяа» колхозой малай гүүртын һаалишадта дунда пионернүүд Ж. Нимаева ба Мани-Бадарова гэгшэд газетэ, журналнуудые ходоо уншадаг үгэнэ.

Аймагай шатарай турнирыг ... жэнгын аймагта энэ жэлэй эхинэ хойшо олон дахин шатарай турнир үнгэргэгдэжэ, 13 хүн 4-дэхи ба 3-дахи разрядуудтай болоо байна. Һаяшаг аймагай шатарай турнир боложо, хүдөө ажахын ... һагай ветеринар нүхэр Махан 1-дэхи, Д. Доржиев 2-дохи, Жанчиков 3-дахи һуурин эзэлбэд.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

Адуу үсхэбэрилгээр түрүүлhэн аймагта дамжуулгын Улаан Туг үгэхэ тухай

Колхозно нийтын адуу мориные үсхэбэрилгөөр аймагуудай хоорондохи социалистическэ мурысөөнэй дунгые БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, адуу үсхэбэрилгөөр Торгин, Зэдын аймагууд hайн амжалтануудые туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ.

Торгин аймагай колхозууд адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые 1950 оной июлин 1-нэй байдаараар 100 процент дүүргээ. Эндэ моридой тоо толгой 14,8 процент, үндэгөөр —148, нооhоор —140,5 процент дүүргэгдээ. Мүн тэрэшэлэн, мүнгэн зөөри элсүүлгын квартальна түсэбые холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Сомон дотор культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануд, hургуули, медпункт hайнаар хүдэлмэрилнэ.

Мухаршэбэрэй сельсовет ба Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Совет мүн тэрэшэлэн ажахын ба политическэ хүдэлмэринүүд дээрээ hайн амжалта туйлаа гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ.

Республиканска мурысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн Хорин аймагай Үдын сомоной Советтэ БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй дамжуулгын Улаан Тугые барюулха, тиихэдэ, эдэбхитэдые шагнахын түлөө нэгэдэхи мүнгэн шан — 2500 түхэриг үгэхэ ба тэрээн соohоо сомсоведэй түрүүлэгшэдэ 700 түхэриг, секретарьта 300 түхэриг үгэхэ гэжэ тогтоообо.

Мухаршэбэрэй сельскэ Советтэ 2-дохи шан, Хэжэнгын аймагай Дунда - Худанай сомоной Советтэ 3-дахи шан олгохо гэжэ тогтоогоо.

Худөөгэй ба сомоной Советүүдэй мурысөөнэй дүнгүүд тухай

1950 оной хоёрдохи квартал соо ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Советүүдэй хоорондо дэлгэрhэн республиканска социалистическэ мурысөөнэй дунгүүдые БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзэбэ. Мурысөөнэй условинуудые Хорин аймагай Үдын сомоной Совет (түрүүлэгшэнь И. Батурин), Мухаршэбэрэй аймагай Мухаршэбэрэй сельскэ Совет (түрүүлэгшэнь Венедиктов), Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Совет (түрүүлэгшэнь В. Очирова) hайнаар дүүргээ гэжэ тэмдэглэбэ.

Үдын сомоной Совет хадаа нийтэ-эмхидхэлэй хүдэлмэрие hайжаруулжа, Советэйнгээ ажалбуулгада депутадууд болон эдэбхитэдые элсүүлжэ, ажахын культурна байгуулалтын зорилгонуудые hайнаар бэелүүлнэ. Энэ сомоной бүхы колхозууд адуу мал үсхэбэрилхэ түсэбүүдые: адуу морёор — 101,4 процент, эбэртэ бодо малаар — 102,7, хони ба ямаагаар — 126,2, гахайгаар — 106,1 процент дүүргээ.

Тиихэдэ, энэ сомон дотор түрэндэ худөө ажахын продуктнуудые тушаалга: мяхаар —154,9 процент, үндэгөөр —148, нооhоор —140,5 процент дүүргэгдээ. Мүн тэрэшэлэн, мүнгэн зөөри элсүүлгын квартальна түсэбые холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Сомон дотор культурно-гэгээрэлэй эмхизургаануд, hургуули, медпункт hайнаар хүдэлмэрилнэ.

Мухаршэбэрэй сельсовет ба Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Совет мүн тэрэшэлэн ажахын ба политическэ хүдэлмэринүүд дээрээ hайн амжалта туйлаа гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ.

Республиканска мурысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн Хорин аймагай Үдын сомоной Советтэ БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй дамжуулгын Улаан Тугые барюулха, тиихэдэ, эдэбхитэдые шагнахын түлөө нэгэдэхи мүнгэн шан — 2500 түхэриг үгэхэ ба тэрээн соohоо сомсоведэй түрүүлэгшэдэ 700 түхэриг, секретарьта 300 түхэриг үгэхэ гэжэ тогтоообо.

Мухаршэбэрэй сельскэ Советтэ 2-дохи шан, Хэжэнгын аймагай Дунда - Худанай сомоной Советтэ 3-дахи шан олгохо гэжэ тогтоогоо.

Мухаршэбэрэй колхозуудта малай байрануудые барилгын ябаса тухай

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудта малай байрын барилгануд тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. Энэ оной түрүүшын хахад жэл соо 500 толгой хониной баттаха ойдоо гансахан байра баригдаа. Шубуунай, эбэртэ бодо малай байранууд, силоснэ барилгануд хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Аймагай 10 гаран колхозуудай барилгын хүдэлмэрие мүнөө хүнэр эхилээгүй байха юм.

Олохон колхозууд барилгын хүдэлмэрие эхилhэн аад, энээрие тон унжагайгаар, шанар муутайгаар ябуулжа байна. Аймагай худөө ажахын таhаг колхозуудтахи барилгын хүдэлмэрие хүтэлбэрилдэггүй, барилгада техническэ туhаламжа үзүүлдэггүй байха юм. Барилгын хүдэлмэриин хангалтагүй байhанай шалтагаан хадаа аймсоведэй гүйсэдком, тэрээнэй түрүүлэгшэ нүхэр Шадаровай зоотехническэ барилгануудые ябуулха тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй заабаринуудые бэелүүлээдүй дээрэhээнь тохёолдоо.

Мухаршэбэрэй аймагта малай байрын барилгануудай хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhанние тэмдэглэхэ зуураа, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол энэ шухала хүдэлмэрие hайжаруулгада зорюулhан тогтоол гаргаба.

Тоhоной механизированнэ заводой барилга

Республикын маслопромой трест болбол жэл соо 2000 тонно hу үйлдбэрилхэ хүсэтэй механизированнэ заводой барилгые Улан-Удэ городто бодхоожо эхилбэ. Тус завод хадаа городой ажалшадые болбосоруулагдаhан элдэб зүйлэй сагаан эдеэгээр хангаха байна. Мүнөө энэ заводто тодхогдохо түхеэрэлгэнүүдынь сүм абтанхай.

Воскресник болобо

Амаралтын үдэр Зэдын аймагай эмхи зургаануудай 213 хүн үбhэ-хуряалгын воскреснигтэ Ленинэй, Буденнын, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ ба «Пятилетка» колхозуудта гараба. Нэгэ үдэрэй турша соо тэдэнэр 206 га үбhэ сабшаhан, 167 га үбhэ хуряаhан, 65 тонно силос дараhан ба 32 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхэhэн байна.

Тус воскреснигтэ аймпотребсоюзай ба айфогой хүдэлмэрилэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ харуулаа.

Д. Чимитов.

ҮБhЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ ТҮСЭБӨӨ КОЛХОЗ БҮХЭН ТҮРГЭНӨӨР ДҮҮРГЭХЭ ЕҺОТОЙ

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД! Сабшагдаха бүхы газарнуудаа ашаглагты, силос даралга, набша намаа бэлэдхэлгэ, hолоомо суглуулга мэтые үргэнөөр ябуулжа, доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэгты!

* *

Хуряалгын темпые юундэ hуладхааб

Артелиин эрхим луговодууд Б. Базмаев, Р. Доржиева ба бусад сабшалан hайжаруулха хүдэлмэридэ бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, үбhэ ногооной ургасые нилээд дээшэлүүлhэн байна. Июлиин тэн багаар Сагаан Шулуутайн сабшалангыс үбдэг тулама үбhэ ногоон хушажа, колхознигуудые бүри ехээр баясуулба. Тиин, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз сабшалан дээрэ гараhанhаа хойшо га бүриhөө дунда зэргээр 12 центнер эрхим шанартай үбhэ хуряана. Иимэ ургаса үгэхэ сабшалангынь 800 гектар юм.

Үбhэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ ленинэйхид графигай ёhоор хүдэлмэрилжэ, олохон бухалтай болоо hэн. Таряанажалайнь нэгэдэхи бригада ажалай эмхидхэл зүбөөр табиhанай ашаар түрүүшын үдэрнүүдэй турша соо үбhэнэй валова суглуулгын түсэбые хахадлаhан байгаа. Бригадын табан сенокосилкын бүтээсэ нилээд ехэ hэн.

Теэд, hүүлэй үедэ тус колхоздо үбhэ хуряалгын темп эрид hуларжа, графигай дүүргэлтэ таhалдадаг болобо. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, колхозой правлени ба таряанажалай бригаданууд түрүүшын хэдэн үдэрэй амжалтануудаар hанаагаа амараад, хуряалгые улам түргэдхэхэ тушаа тон бага анхарал табина. Р. Дамбаевай хүтэлбэрилдэг таряанажалай хоёрдохи бригада графигай дүүргэлтые тон түрүүн эбдээ. Ушарынь хадаа энэ бригадын сенокосилканууд эбдэрдэг болобо. hаяхан, машинист Бальжинима Будаев үдхэн ногоондо ябахадаа машинамни эбдэрнэ гэжэ hэнгэргүйгөөр харюусаад, хэдэн үдэрөөр миил байгаа. Тэрэшэлэн, ондоошье сенокосилкануудынь олон үдэрөөр миил байна.

Гадна, хуряалгын темпынhуларhан үшөө нэгэ шалтагаан хадаа тракторна отрядай муугаар хүдэлмэрилhэн ябадал болоно. Хонхолойн МТС-эй тракторист М. Мункоев гурбан сенокосилка шагталhан трактораар hүүлэй арбан хоног соо оройдоо 22 га сабшаа.

Үбhэ хуряалгын түсэбэй ёhоор түс колхозой сабшалан дээрэ 130 хүн хүдэлмэрилхэ байhан аад, оройдоо 110 хүн хүдэлмэрилнэ. Үбhэ хуряалгын эхилhэнhээ хойшо юушье хээгүй лодырьнууд эндэ үшөөл бии. Жэшээлхэдэ, Дарима Чернинова колхозой хүдэлмэридэ хабаадахын орондо, харин өөрынгөө усадьба соо үмсэдөө үбhэ сабшана. Иимэ жэшээнүүд олон.

Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө миил табяад процент дүүргээд байна. Иимэ ехээр нобшоролые яабашье тэсэшэгүй. Тиимэдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд ажалай эмхидхэл болон жаяг заршамые улам hайнаар табижа, үдэр бүриингөө графигые заатагүй дүүргэхэ ёhотой.

О. Чимитов.

Колхознигуудай шанга тэмсэл

Сабшалан ба бэлшээреэр баян «Енхор» гэжэ нютагта Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой таряанажалай 6 бригада хүдэлмэрилдэг. Эдэ бригаданууд мүнөө жэлдэ сабшалангай га бүриhөө дунда зэргээр 8—11 центнер үбhэ абана.

Колхозой үргэн ехэ сабшалан хадаа үбhэ хуряалгын хүдэлмэринүүдые механизацилха дүүрэн арга олгоо. Тиихэлээр артелиин гэшүүд мүнөө жэлдэ 29000 центнер үбhэ, 8000 центнер силос, 2200 центнер набша намаа бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, ниитынгээ адуу малые бардам тэжээлээр хангаха байна.

Тэжээл бэлэдхэлые түсэбөөр хараалагдаhан болзор соо дүүргэхын түлөө колхознигууд шанга тэмсэл хэнэ. Б. Базаровай хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригадын гэшүүд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг. Энэ бригадынхид силос дараха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. hаяар бүхы талмайгаа сабшахань. Бригадын машинистнууд Балданов, Ванданов, Хандажапов ба бусад үдэр бүриингөө даалгабринуудые эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ.

Үбhэ ногоо элбэг ехээр бэлэдхэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байгаа эндэхи колхознигуудай артельнэ адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхань лабтай.

В. Бадашкеев.

Малшад үбhэ хуряалга дээрэ

Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малшадhаа бүридэhэн бригадын түрүүшүүл үбhэ сабшалга ба хуряалга дээрэ үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэнэд.

Жэшээлхэдэ, машинист Ж. Базаров, бухал оруулагша Ц. Бадмаева, гар хажууршан Ц. Доржиева ба бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 120—150 процент хүрэтэр дүүргэжэ, эрхим жэшээнүүдые харуулна. Мүн залуу үбhэшэн М. Факурдинов гэгшэ hүри хаялга, бухал табилга, гараар сабшалга ба тармалгадашье ябахадаа нормоёо саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг.

Гэбэшье, үбhэ хуряалгада орohонhоо хойшо нормоёо нэгэшье удаа дүүргээгүй хүнүүд тус бригадада бии. Тусхайлбал Ц. Д. Жамьянов ба Г. Газизов гэгшэд ой зайжа жэмэс түүгээд, үдэрэйнгөө нормонуудые арайхан гэжэ 50—60 процент дүүргэдэг байха юм.

Цым. Цыдыпов.

Тэжээл силосовалгые хаhа болзортонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ

Июлиин hүүлээр ба августын эхээр олohон бороонууд хадаа үбhэ ногооной, мүн тэрэшэлэн тэжээлэй корнеплодууд ба силоснэ культурануудай hайнаар ургалгада нилээд нүлөөлбэ. Энэ хадаа байгша ондо тэжээл бэлэдхэлгын ба силос даралгын түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо колхозуудта олгоно. Бороо үhөөтэй үдэрнүүдтэ силос даралгын хүдэлмэрие илангаяа эршэмтэйгээр ябуулха хэрэгтэй.

Силос хадаа адуу малай мяханай, hүнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тон үнэтэй шэмэтэ тэжээл мүн. Тэрэниие үбэл зунгүй малда эдюулдэг юм. Үбэлжэлгын үедэ нэгэ тонно силос 400—500 килограмм эрхим шанартай үбhэнэй сэнтэй байдаг. Силос болбол витамин, белок ба минеральна дабhаар элбэг тула хартаабха, турнепс, свёкло ба бусад корнеплодуудhаа үнэтэй тэжээл гээшэ. Тиимэ тула манай республикын колхозуудта силос хадаа малажалай шухала тэжээл болоно. Шэмэтэ тэжээл, илангаяа силос эдюулэнгүй үнеэдэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын аргагүй гэжэ түрүү колхозуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл дээрэhээ харагдана.

1949 ондо республикын 56 колхозуудай 1150 гаран hаалишад үнеэн бүриhөө 1000—2500 литр hу hаагаа. Эдэ hаалишад хадаа үбэлжэлгын үедэ бүдүүн тэжээлтэй хамта үнеэн бүридэ үдэрэй 8—12 килограмм силос эдюулдэг байгаа. Жэл бүри элбэг ехэ силос бэлдэжэ, үнеэдhээ ашаг шэмэ ехые абадаг колхозуудай тоодо— Сэлэнгын аймагай Карл Марксын ба Сталинай нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ ба «XVII партсъезд», Кяхтын аймагай Ленинэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд оролсоно.

1950 ондо манай республикын колхозууд 110 тоннohоо бага бэшэ хэмжээнэй гэхэ гү, нёдондо бэлэдхэгдэhэнhээ 2 дахин ехэ силос дараха түсэбтэй юм. Мүнөө тэжээл силосовалгынгаа графигые имагтал Закаменай ба Кабанскын аймагайхид үлүүлэн дүүргэжэ ябана. Бусад аймагууд тэжээл силосовалгын графигые дүүргэнэгүй. Сэлэнгын, Байкало-Кударын, Курумканай аймагууд энэ хүдэлмэрие бүришье хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна. Тиихэдэ курумканайхид набшата тэжээл бэлэдхэлгые хүсэд эхилээшьедүй (августын 5 болотор 3,6 процент) гэхэдэ болохо.

Байгша ондо республикын олонхи колхозууд силосовалхын түлөө наран сэсэг нилээд ехээр тариhан байна. Тиимэhээ наран сэсэгэй сэсэглэжэ эхилхэдэнь (августын 10—12), тэрэниие силосовалха шухала. Хожомдуулбал, силосэй шанар муу байдаг. Тэрэшэлэн, хүдөөгэй, полевой, намагай ногоонууд ба буртаг үбhэнүүдые (хоротой ногоонуудhаа бэшыень), мүн свёкло, капуста ба бусад корнеплодуудай набша эшэнүүдые силосовалха шухала. Тэдэ хадаа мүн лэ hайн шанартай силос болодог.

Силос болбол имагтал hайнаар түхеэрэгдэhэн нүхэнүүд, траншейнүүд ба башнинуудта хэгдэхэ ёhотой. Байгша ондо республикын колхозууд тэжээл силосовалгын хүдэлмэриие механизацилха дүүрэн арга боломжотой. Юуб гэхэдэ, республикын МТС-үүд тэжээл силосовалгада олон тракторнууд, сенокосилканууд, силос хэршэдэг машинанууд ба трактарна тармуурнуудые, мүн силосовалагдаха тэжээл шэрэхэ автомашинануудые энэ хүдэлмэридэ элсүүлхэ түсэбтэй юм. Тиимэhээ колхозууд болбол эдэ бүхы механизмуудые дүүрэнээр, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ ёhотой.

Силос зүбөөр дарахын ба тэрэнэй гутаха үжэхэгүйн тулада тэжээл силосовалгын бүхы заабариие наринаар сахиха хэрэгтэй.

Дарагдаhан силосэй тоо бүридхэлые зүбөөр хэхын тулада үбhэ-хуряалгын бригадануудай бригадирнууд болбол силоснэ нүхэнүүд болон траншейнүүдэй багтаамжые тодорхойлхо эгээн простой заабариие, мүн нэгэ кубометр силосэй шэгнүүрые мэдэхэ ёhотой. Нүхэнүүд ба траншейнүүдэй багтаамжые силос дараадүй байхадаа хэмжэхэ шухала. Тиихэдэ, түхэреэн нүхэнүүдэй багтаамжые тодорхойлходоо нүхэнэй диаметрые хоёр газар хубаагаад, гараhан тооеынь өөртэнь үсхэхэ ба тэндэhээ абтаhан тоое нүхэнэй үнзэгые харуулhан тоодо ба 3,14 гэжэ тоодо үсхэхэ ёhотой юм. Тэрэнэй эсэстэ олдohон тоо хадаа нүхэнэй багтаамжые (кубометрээр) харуулна. Жэшээнь, 4 метр диаметртэй ба 3 метр үнзэгытэй нүхэнэй багтаамжа иимэ байха: 1. 4:2=2; 2. 2×2=4; 3. 4×3=12; 4. 12×3,14=37,7 кубометр.

Траншейн багтаамжые мэдэхын тулада тэрэнэй үргэн, ута ба үнзэгыень хэмжэхэ ёhотой. Удаань, траншейн дунда зэргын үргэниие (дээрэхи ба доорохи үргэниинь хамталаад, 2 газар хубааhан) үнзэгыдэнь, hүүлээрнь утадань үсхэхэ хэрэгтэй. Эндэhээн гараhан тоо хадаа траншейн багтаамжа болоно.

Силосовалагдаhан силосэй шэгнүүрые мэдэхын тулада силоснэ нүхэнэй гү, али траншейн багтаамжые силосовалагдаhан ногооной нэгэ кубометрын шэгнүүртэ үсхэхэ хэрэгтэй юм. Иигэжэ, дарагдаhан силосэй шанар ба нигталhан хэмжээhээ дулдыдажа, нэгэ кубометр соо 5—7 центнер силос_ороно_гээшэ.

А. Желтый.

hОЛООМООР ТҮРГЭН АРГААР СИЛОС ДАРАЛГА

Манай ороной олон совхозууд ба колхозууд малда эдюулэгдэхэ бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгын шэнэ, үндэр ашагтай арга хэрэглэжэ эхилээ.

hолоомоор түргэн аргаар силос даража бэлэдхэхэ методэй автор М. Полянскиин статья доро толилогдоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК-гээр баталагдаhан, колхозно ба совхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүргөөхэ 3 жэлэй түсэб соо бүхы малнуудые элбэг тэжээлээр хангахын түлөө совхозууд ба колхозуудта үргэнижөhөн тэжээлэй база байгуулха тухай хараалагдаhан байна.

Малай үбэл зунай харууhалгын үедэ ногоон конвейер үргэнөөр хэрэглэхынь сабшалангаар хүсэд шалгагдаагүй ажахынуудта энэ түсэб дурадхана. Совхозууд ба колхозуудай түрүү хүнүүд энэ тэжээ-ябуулгые хэрэг ажал дээрэ боолгүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Гэбэшье, бага ургасын хуряагдаhанhаа гү, али ургасын ороидоо хуряагдаагүй шалтагаанhаа тэжээлэй ямар нэгэн культура ногоон конвейерhээ гаргагдажа магадгүй юм. Иимэ ушарта, адуу малнуудай үлэсхэлэн хоohон байдалhаа болохо, турахагүйн тулада зунай үедэ тэжээлэй страховой фондо байгуулха шухала. Эндэ, hолоомын силос түргэн аргаар бэлэдхэхэ манай метод тухай хэлэгдэнэ.

Манай ороной совхозууд hүүлшын 2 жэлэй турша соо бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгын үнэгүй ба хэнэйшье хэмээр энэ аргые үргэнөөр. тон ехэ ашагтайгаар хэрэглэжэ байна. Энэ арга хадаа hолоомые сабшаад, тусхай нүхэн-траншейнүүд соо дабhанай растворто силосовалха ябадал болоно.

Манай аргаар болбосоруулагдаhан бүдүүн тэжээлнүүд, илангаяа хара таряанай, шэниисын hолоомо, михиинэ ба бүдүүн шэлбэтэй үбhэн хадаа зөөлэхэн, шэмэтэй ба hая баригдаhан хара хилээмэнэй хоншуу үнэртэй болодог. Тэрээниие адуу мал тон дуратайгаар эдидэг байна. Ростовско ба Московско областнуудта hаамхай үнеэд, Башкирска АССР-тэ эбэртэ бодо малай түлнүүд, хонид ба морид түргэн аргаар дарагдаhан hолоомын силосые адуулганай түлэг үе соо, майhаа август болотор эдюулдэг байха юм.

Энэ юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, нэгэ янзын хэршье hайн шанартай тэжээл удаан саг соо эдихэдээ малнууд хашардаг гээшэ. Тиимэhээ hолоомоор хэгдэhэн силос тэжээлэй рационие олон янзын болгодог, тиигэжэ малнууд эдеэндэ дуратай, бусад тэжээлнүүдые hайнаар ба дүүрэнээр болбосоруулдаг байна. Тиихэдээ хара таряанай hолоомоор хэгдэhэн силос хадаа поностой тэмсэхэ диэтическэ шанартай байха юм.

Үнэгүйгөөр hолоомоор түргэн аргаар бэлэдхэгдэhэн силос хадаа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэhээ гадна, мүн hүн, мяхан, нооhон гэхэ мэтын малажалай продукциин өөрынь үнэ сэнгые химдаруулха ажахын удхашанартай байна.

Шэнэ методээр бэлэдхэгдэhэн тэжээл эдюулhэнэй ашаар Марти Николаевскиин нэрэмжэтэ трестын совхоздо үбэлэй 2 hара соо үнеэн бүриhөө 354 килограмм, «Нечаянский» совхоздо 400 килограмм hүн hаагдаhан байна. Гэхэ зуура, түргэн аргаар бэлэдхэгдэhэн силос хэрэглээгүй тус трестын бусад совхозуудта үнеэн бүриhөө дунда зэргээр энэ хугасаа соо 308 килограмм hүн hаагдаhан байгаа.

Курганска трестын Чащинска совхоздо манай методээр бэлэдхэгдэhэн hолоомые тэжээлэй рационде оруулhанай hүүлээр мниил 2—3 хоноод байхада үнеэн бүхэнэй hу үгэлгэ сүүдхэ бүри дунда зэргээр 1 килограммаар дээшэлhэн байха юм. Иимэ жэшээнүүд олон.

СССР-эй совхозуудай Министерство болбол совхозуудые малдаа түргэн аргаар бэлэдхэгдээгүй силос эдюулхыень хоримжолоо. Энэ аргаар силос бүридхэлгые Башкирска АССР-эй Харьковска, Кемеровскэ, Ивановска ба бусад областнуудай түрүү колхозууд үргэнөөр хэрэглэжэ эхилэнхэй.

* * *

Силос түргэн аргаар hолоомоор бэлэдхэлгын техническэ условинуудые богонихоноор хэлэбэл иимэ байна:

hолоомо-силос хэршэдэг машинаар хэршэгдэhэн, буригүй, hайн шанартай намарай хара таряанай гү, али хабарай культурануудай hолоомо поваренна дабhанай hулажаhан растворто жэгдээр дэбтээгдэдэг юм. Тэрэ хадаа иимэ хэмжээтэйгээр буйлуулагдаха байна: 16 килограмм hолоомоной хэршэдэhэн, комнатно температурын 10 литр уhан, 200 грамм поваренна дабhан гэхэ мэтэ.

Дэбтээгдэhэн hолоомын хэршэдэhэн траншей-нүхэн соо хэгдэжэ, нигталагдаха ёhотой. Тиимэ траншейнүүд тусхай hарабша доро түхеэрэгдэхэ байна. Траншей-нүхэнүүдые малтаhанай hүүлээр хабтагайгаар, шулуугаар гү, али хирпиисээр ханалха шухала. Иимэ материалнуудай үгы байгалнь, хананууды­ень үдхэн шабараар шабажа, тэрэниие заабол галдаха зэргэтэй. Траншейн 1 кубометр зай соо 1—1,5 центнер hолоомын хэршэдэhэн багтаха байна.

Удаань, 3 сүүдхэ үнгэрхэлөөр траншейдэ хэгдэhэн тэжээл халажа, эhэдэг ба малда үгэхөөр болодог юм. Траншей-нүхэнүүд 2 таhалгатай байха ёhотой. Таhаг бүхэниинь малнуудай 3 үдэр соо эдихэ силос багтаахаар хэгдэхэ байна. Нэгэ таhаг соохи силос малдаа эдюулжэ дуулhатар нүгөөдэ таhаг соохинь болбосоржо үрдигдэдэг байха юм.

Бишыханууд траншей-нүхэнүүд соо тэжээл муугаар болбосордог байна. Тиимэhээ траншейн таhагуудай үргэниинь ба үнзэгынь 1,5 метрhээ бага байха ёhогүй. Дэбтээгдэhэн ба нигталагдаhан hолоомын хэршэдэhэн дээрээ үргэн хабтагайгаар хушагдаха ба хабтагайн дээрэ хүндэ юумэ табигдаха зэргэтэй. Тэрэ хабтагайнь тэжээлэйнгээ нигтархатай хамта доошоо hуулсажа байхаар, тиихэдээ агаар табихагүйгөөр хэгдэhэн байха ёhотой. Хэрбээ тэжээлэй дутуу дэбтээгдэhэн, хүсэд нигталагдаагүй ба траншейдэ агаарай ородог байгаа хадань, силос үжэхэ, гутаха байна.

Хэрбээ hолоомын хэршэдэhэндэ нэгэ бага таряанай зүйлтэй тэжээл, жэжээр хэршэгдэhэн корнеплодууд, hайхан үнэртэй үбhэ гү, али hайхан ногоо холибол, тэрэ тон түргэн ба hайнаар болбосордог юм.

Таряанай зүйлтэй концентрированнэ тэжээл нэгэ бишыханаашье холиходо силосэй шанар эрид hайжаржа, малай ашаг шэмэ дээшэлдэг байна. Зүгөөр тэрээндэ элдэб янзын жмых холижо болохогүй. Жмых холиходо тэжээл гутажа болохо байна.

hолоомын силос түргэн аргаар дарахадаа мүн үнгэрэгшэ жэлэй hолоомо хэрэглэжэ болохо юм. Зүгөөр энэ hолоомо hайн шанартай, бурьтаагүй, үнгэ ба үнэрөө гээгээгүй байха ёhотой.

Шанар муутай, нигтаршаhан hолоомо муугаар силосовалагдадаг юм. Имагтал хаhа болзор соогоо хуряагдаhан ба hайнаар сомогдohон hолоомо hайн шанартай силос абалгые хангадаг гээшэ.

hолоомые гээлтэдэ оруулжа болохогүй. hолоомо хадаа, тэрэ тоодо хара таряанай hолоомо, түргэн аргаар силосовалhанай эсэстэ hайн шанартай. хоншуу амтатай ба малай дуратайгаар эдидэг тэжээл болодог гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

М. Полянский.

Аюулгүйн Советдэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, августын 4. (ТАСС). Мүнөөдэр нүхэр Я. А. Малигай түрүүлэлгэ доро Аюулгүйн Советдэй заседани боложо, августын 3-най заседаниин хаагдахын урда тээхэнэ баталагдан абтаһан зүблэхэ зүйлые хэлсэбэ. Энэ зүблэхэ зүйлдэнь Америкын Холбоото Штадуудаар дурадхагдан оруулагдаһан нэгэ асуудал— «Корейскэ республикада эсэргүү агресси тушаа гомодолго» байба.

Зүблэхэ зүйлые соносхоһонойнгоо һүүлээр нүхэр Я. А. Малик болбол тус асуудалые зүбшэн хэлсэхэнээ түрүүн «Корейскэ асуудалые амгалан тайбан ёһоор гуримшуулха тушаа» гэһэн гаршагтай резолюциие Советскэ Союзай үмэнэһөө табихые хүсэнэб гэжэ мэдүүлбэ. Энэ резолюци соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Аюулгүйн Совет шиидхэбэ: а) Хитадай арадай республикын түлөөлэгшые урижа асарха, мүн тэрэшэлэн корейскэ асуудалые зубшэн хэлсэжэ байха үедэ корейскэ арадай түлөөлэгшэнэрые соносохо шухала гэжэ тоолохо; б) Кореядэ дайнай ябуулганууды болюулха ба нэгэн доро Кореяһээ гадаадын сэрэгүүдые гаргаха».

Гоминдановска түлөөлэгшэ Цзян Тин-Фу гэгшэ саашанхи дискуссида орохын Урда тээ Корейскэ республика гэдэгэй түлөөлэгшые Аюулгүйн Советдэй столдо урижа асарха хэрэгтэй гэжэ мэдүүлбэ.

Египетскэ делегат Фавзи хадаа «Корейскэ республикын түлөөлэгшые» урижа асарха гэһэн июниин 25-най Аюулгүйн Советдэй шиидхэбэри «хүсэндөө байһаар» ха юм— гэжэ мэдүүлбэ. Совет болбол энэ практикаяа үргэлжэлүүлэн баримталха ёһотой гэжэ Фавзи мэдүүлээ.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэхэ зуураа Кореядэхи событинуудые советскэ делегаци гражданска дайн гээшэ гэжэ харана гэжэ мэдүүлээ. Тиимэ ушарһаа советскэ делегаци болбол корейскэ арадай түлөөлэгшые хабаадуулалсахаар Аюулгүйн Совет уриха ёһотой гэһэн пунктые резолюциин проектдэ оруулһан байна. Кореядэхи дайнай ябуулганууды болюулхын тулада хоёр талынхидыень уриха шухала гэжэ Малик мэдүүлбэ. Жэшээнь, Палестинскэ ба Индонезийскэ асуудалнууды зубшэн хэлсэхэ үедэ, Аюулгүйн Советдэй практика ба заншалынь иимэ байгаа. Аюулгүйн Советдэй гэшүүд бэшэшье һаань — хамаагүй хоёр талынхидынь уригдаа һэм бшуу.

Саашадаа Малик болбол «Хойтокорейскэ засагууд» гэжэ нэрлэгдэдэгые агрессидэ зэмэлжэ байһан США-гэй резолюциие Советдэй зубшэн хэлсэхэ байһан хадань, хоёр талынхидые соносохо ябадалдаа арсаха гээшэ Аюулгүйн Советдэ унэн сэхэ бэшэ ба болошогүй байха һэн гэжэ мэдүүлбэ. Кореядэхи хоёр правительственна лагерьнуудай түлөөлэгшэнэрые соносохо хэрэгтэй гэжэ Малик мэдүүлээ. Тиимэһээ, Советскэ Союз болбол хэдэ хэдэн гүрэнүүдтэй дипломатическа харилсаануудтай байһан корейскэ арадай-демократическа республикын түлөөлэгшые урижа асарха гэжэ дурадхана.

Удаань Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ Остин үгэ хэлэжэ, юрэ бусын процедурые баримтална гэхэ мэтээр Аюулгүйн Советдэй түрүүлэгшэ Малигые зэмэлбэ.

Хойто Кореяын түлөөлэгшэ дискуссида хабаадалсахаар уригдаһан байха ёһогүй гэжэ Холбоото Штадуудай правительство тоолоно гээд Остин үгэеэ дүүргэбэ.

Удаань Холбоото Королевствын түлөөлэгшэ Джебб хадаа Советскэ дурадхалда байһан хоёр асуудалнууд бэе бэеһээн налгаагдаһан байха ба эдэ хоёр асуудалнуудаар амяар амяарнь голосовани хэгдэхэ ёһотой гэжэ дурадхаба. Совет болбол нэн түрүүн Урда Кореяын түлөөлэгшые уриха тухайгаа голосовалха ба тиигээд һүүлээрнь Хойто корейскэ түлөөлэгшые уриха хэрэгтэй гү гэжэ шиидхэхэ ёһотой гэжэ Джебб хэлэбэ.

Корейскэ арадай түлөөлэгшэнэрые уриха гэһэн дурадхалнуул тушаа хэлэхэ болоо һаа, энэ дурадхалаар голосовалхамни намда бэрхэтэй байна гэжэ Индиин түлөөлэгшэ Рау мэдүүлбэ. «Корейскэ арад» гэһэн үгэнүүд «Хойтокорейскэ засагууд» гэһэн үнөөхил гэрэ удхатай байгаа һаа, энэ хадаа Индиин дэмжэһэн Аюулгүйн Советдэй резолюци соо агрессидэ зэмэлэгдэһэн тэдэ хүнүүдыел уриха гэһэн болоно гэжэ Рау мэдүүлбэ. Хэрбээ «Корейскэ арад» гэһэн үгэнүүд ямар-нэгэн ондоо удхатай байгаа һаань, тэрэниие хайшан гээд акредитовалжа болохоб гэһэн асуудал гаража ерэнэ. Тиимэһээ правительствоһаан заабаригүйгөөр энэ асуудал тушаа голосовалжа шадахагүй байнаб, тиин хэрбээ дары түргөөр голосовалха гэжэ баадхаа һаань, голосованида хабаадалсахагүйб гэжэ Рау хэлэбэ.

Египедэй түлөөлэгшэ Фавзи болбол «Корейскэ арадай түлөөлэгшэд» гэһэн үгэнүүдэй удхань тодо бэшэ байна гэбэ. Хитадай арадай республикын түлөөлэгшые уриха гэһэн Советскэ Союзай дурадхал тушаа хэлэхэдээ Фавзи хадаа энэ дурадхалай түлөө голосовалжа шадахагүй байнаб гэжэ хэлэбэ.

Холбоото Королевствын түлөөлэгшэ Джебб Урда ба Хойто Кореяын түлөөлэгшэнэрые уриха тушаа асуудалые амяар амяарнь голосовалха тухай өөрынгөө түрүүшын дурадхалда «заһабари оруулхаа» хүсэбэ. Джебб хадаа хоёр голосовани хэлгын түлөө байна, гэбэшье, Урда Корея тушаа хэгдэхэ голосованиин түрүүн хэгдэһэн урилгые болюулхаар ябуулагдаха ёһотой гэһэн Норвегиин ба Индиин түлөөлэгшэнэртэй «һаналаа нэгэдэнэ».

Ли Сын Манай кликын түлөөлэгшые уриха гэжэ Совет июниин 25-да шиидээ һэн гэһэн баримтануудта харюусаха зуураа, Малик болбол Аюулгүйн Совет заседани бүхэн дээрээ энэ мэтын урилганууд тушаа шиидхэбэринүүдые абаха заншалтай болоһоор үнинэй юм гэжэ зааба. Ямар нэгэн гүрэнэй түлөөлэгшые Советдэй столдо уриха гэжэ түрүүлэгшын дурадхахадань, Совет хадаа иимэ урилга хэхэ хэрэгтэй гү гэжэ шиидхэжэ ородог байгаа. Тиимэһээ Урда корейскэ группын түлөөлэгшые уриха гэһэн июниин 25-най урилгые саг үргэлжын урилга мүн гэһэнтэй зүбшөөрэлдэжэ шадахагүй байнаб гэжэ Малик хэлэбэ. Хойто корейскэ түлөөлэгшын байлгагүйгөөр Урда корейскэ түлөөлэгшын байлсаха ябадалые советскэ делегаци арсана. Июниин 25-най шиидхэбэри хуули буса юм гэжэ Малик заагаа, юундэб гэхэдэ, тэрэ хадаа Советдэй хоёр саг үргэлжын гэшүүдэй— Советскэ Союзай ба Хитадай хабаадалсалгагүйгөөр абтаһан байна. Июниин 25-най шиидхэоэри мүн лэ үнэн сэхэ бэшэ, юундэб гэхэдэ, Совет хадаа гансал талыень соносожо, шиидхэбэри абаһан юм. Мүн нүгөө талыень Совет соносохо зэргэтэй гэжэ Советскэ Союз асууха дүүрэн эрхэтэй байна.

Ехэ хойшолонгуудтай байжа магад арсалдаае амгалан тайбанаар гуримшуулгын проблемые Совет харан үзэжэ байна гэжэ мэдүүлээд, Малик болбол тиибэ яабашье зарим нэгэн делегадууд Хойто Кореяын түлөөлэгшэнэрэй үзэлнүүдээ найруулжа үгэхэ гэхэдэнь һаад хэхээ оролдоно гэжэ зааба.

Советскэ Союзай һанамжын ёһоор, үнэн сэхэ шиидхэбэри хадаа Кореядэхи дайлалдажа байгаа хоёр талынхидые хоюулайень уриха ябадалда байна гэжэ үгэеэ дүүргэхэ дээрээ Малик нэмэжэ хэлэбэ. Советдэй гэшүүдэй нэгэн өөрынгөө правительствын заабаригүйгөөр голосовалжа шадахагүй байһан хадань, Совет өөрынгөө хүдэлмэриие вторник болотор хойшолуулаа һаань һайн байгаа һэн ха.

Энэ дурадхалые Совет баталан абаа.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, августын 6. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэрэй үглөөнэй мэдээсэл соо Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээгүүр американска сэрэгүүдтэй шангаар дайлалдажа үргэлжэлүүлээ гэжэ хэлэгдэнэ.

Американска авиаци ба сэрэгэй корабльнууд хадаа амгалан байһан городууд болон тосхонуудые бомбодожо, ехэ буугаар буудажа һургуулинууд, больницанууд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд болон байрын гэрнүүдые һандаргана.

Американска сэрэгэй корабль августын 5-да баруун эрье шадарай Пякинда (Хакурей) аралые буудахаар һэдэһэн байна гэбэшье, Арадай армиин эрье шадарай батарей тэрээниие буудан намнаа.

Августын 5-да американска 8 бомбардировщигууд Нампхо (Тиннампо) город дээгүүр ниидэжэ бомбодоо. Арадай армиин зенитнэ артиллери дайсанай 3 самолёдые буудажа унагааба.

Мүн энэ үдэр американска 4 самолёдууд Хэчжу (Кайсю) город дээгүүр ниидээ гэбэшье, дайсанай самолёдууд зенитнэ буугаар намнагдажа өөрынгөө зорилгые бэелүүлэнгүй зугадаа.

* * *

ПХЕНЬЯН, августын 6. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин үдэшын мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ: Газарай хаалтануудые хэрэглэжэ, үсэд шангаар эсэргүүсэн байһан американска частьнуудай эсэргүүсэлтые дабан гараһан Арадай армиин частьнууд Нактонган (Ракуто-Ко) мүрэн дээрэ американска сэрэгэй обороные таһа түрижэ, сухарижа ябаһан дайсаниие мүрдэн добтолжо үргэлжэлөө.

Мүрэнэй зүүн эрье дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд американска танкова ба ябган сэрэгэй частьнуудай хэдэ хэдэн контрдобтолгонуудые сухариса сохёод, дайсантай шанга байлдаануудые ябуулжа байна.

Мүрэнэй зүүн эрье шадарай байлдаануудта Арадай армиин частьнууд 40 гаран американска солдадуудые плендэ абаһан ба трофейнүүдые абаа.

* * *

ПХЕНЬЯН, августын 7. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөө үдэшын мэдээсэл соонь Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэй хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ хэлэгдэнэ.

Ыйсон (Гидзйо) райондо добтолжо ябаһан Арадай армиин частьнууд тэндэ американска мотомеханизированнэ полкын үсэд эсэргүүсэлтэнүүдэй ехэнхи хубииень бута сохижо, августын 5-да дайсанай оборонын ба түмэр замай томо узел байһан Ыйсон (Гидзйо)—Ва Ны гэдэгые сүлөөлбэ.

Аньдон (Анто) райондо добтолжо ябаһан Арадай армиин частьнууд дайсанда ехэ гэмтэл ушаруулһан байна. Дайсанай 6 мянга шахуу солдадууд ба офицернүүд алагдаһан, шархатаһан ба 600 үлүүтэй хүн плендэ абтаа. 4 танка, 17 бронемашина, 57 м метрын 3 ехэ буу, 60 милимет ракетнэ 25 ехэ буу, 10 мин дууд, элдэб түхэлэй 60 ехэ зенитнэ 14 пулемедууд, 20 х пулемёдууд, 20 хүнгэн пул дууд, 900 винтовконууд тр болгон абтаба.

Тэрээнһээ гадна, олон т карабинууд, автомадууд ба с гэй бусад зэбсэгүүд, мүн а машинанууд ба радиоаппарат нууд абтаһан байна.

* * *

ПХЕНЬЯН, августын 7. (ТАС Корейскэ арадай-демократиче республикын Арадай арм Главна командованиин авгу 7-ной үглөөнэй мэдээсэл иигэжэ хэлэгдэнэ:

Үлэмжэ таарамжатай газар дые хэрэглэн, шанга эсэргүүсэ нүүдые хэһэн американска, сынмановска сэрэгүүдтэ сохилтонууд хэгдэжэ, Арадай миин частьнууд бүхы фронт дээрэ добтолгёо үргэлжэлүүл

Зүүн эрье шадарай райо добтолжо ябаһан Арадай арм частьнууд дайсанай шанга э гүүсэлтэнүүдые бута сохе Чконсон (Киндзис) гэдэгые густын 5-да сүлөөлбэ.

Арадай армиин ондоо час нууд Тэгудэ (Танкю) орохо дээрэ дайсанай оборонын шу пункт байһан Гун И (Гуньи) г гые сүлөөлбэ.

Чконсон, Гун И гэдэгүүдые лөөлэлгын байлдаануудта Ара армиин частьнууд хадаа да най сэрэгүүдые олоор хюда ба пленнигүүдые, ехэ трофей дые абаһан байна.

Макартурай штабай коммюнике

НЬЮ-ЙОРК, августын 6. (ТАСС). Хамчхань (Кансю) гэдэгһээ зүүн урдуур Нактонган (Ракуто-Ко) мүрэниие корейскэ арадай армиин частьнууд гаталан гараа гэжэ американска 8-дахи армиин коммюнике соо мэдэрэгдэнэ гээд Ассошиэйтед пресс агентствын токийска корреспондент мэдээсэнэ.

Сеул-Инчон (Чемульпо) райониие американска авиаци бомбодоһон тухай хэлэгдэһэн аг сэрэгэй хүсэнүүдэй командова коммюнике Ассошиэйтед п агентствын токийска корре дент дамжуулба.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд тухай американска корреспондентын мэдээсэл

НЬЮ-ЙОРК, августын 6. (ТАСС). Нактонган (Ракуто-Ко) мүрэнэй райондо американска сэрэгүүдтэй ябалсаһан Юнайтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто Кореяын танкнууд (Тоонь мэдэгдэнэгүй) баруун фронтын центральна участогта Нактонган (Ракуто-Ко) мүрэниие үсэгэлдэр гаталан гараа.

Юнайтед пресс агентствын мэдээсэл дээрэһээ харахада, Нактонган зулаһан фронтын американска сэрэгүүдэй позициин ара талада 5-һаа 20 миль хүрэтэрхи районһоо корейскэ арад зониие американецууд намнажа асар байба.

Американска далайн ябган рэгэй частьнууд үглөөнэй м соо эндүүржэ, 6 часай турша тор өөһэд өөһэдыгөө буу байна гэжэ Ассошиэйтэд п агентствын корреспондент Пр ламберһаа мэдээсэбэ.

КОРЕЯДЭХИ ДАЙНАЙ ЯБУУЛГАНУУД

ЛОНДОН, августын 7. (ТАСС). Кореядэ Макартурын полевой штабай дэргэдэ ябалсаһан Рейтер агентствын корреспондентын баталһанай ёһоор, американска далайн ябган сэрэгүүд, 25-дахи дивизиин частьнууд хүндэ танкнуудай ба артиллериин дэмжэлгэтэйгээр ЧинЧжу (Синсю) гэдэгһээ зүүгээрхи райондо мүнөөдэр үглөөгүүр добтолго хэжэ эхилээ гэнэ.

НЬЮ-ЙОРК, августын 7. (ТАСС.) Американска сэрэгүүд Пусанһаа (Фузан) баруугаар добтолжо эхилээ гэжэ Юнайтед пресс ба Ассошиэйтед пресс агентствонүүдэй токийска корреспондентнүүд мэдээсэбэ.

Кореядэхи событинууд тухай гадаадын мэдээсэлнүүд

ЛОНДОН, августын 7. (ТАСС). Кореядэхи Макартурай полевой штабта ябалсаһан Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Нактонган (Ракуто-Ко) мүрэниие гаталан гараһан хойто корейскэ сэрэгүүд американска 24-дэхи дивизиин полконуудые сухариха баатай болгоо. Американска обороныи районие ехэ аюулһаа хамгаалхын тулада американска командованиин яаралаар асарһан шэнэ полкые хойто корейскэ сэрэгүүд мүн лэ түрижэ байна гэжэ мэдээсэгдэнэ.

ЛОНДОН, августын 7. (ТАСС). Корейскэ фронтһоо Лоуренс гэгшын эльгээһэн мэдээсэлые «Нью-Йорк Таймс» газетэ толилоо г Рейтер агентствын Нью-Йор корреспондент дамжуулна. А риканска сэрэгүүдэй контрдоб гые таһалдуулхын тула хойто рейскэ сэрэгүүд артиллери концентрированнэ буудалган дые хэжэ, мүнөөдэр үүсхэлнүү гартаа абаба. «Американска о тоото сэрэгүүдэй хабаадаха сэбтэй бүхы операциие бар флангһаань хойто корейскэ с гүүдэй хэһэн шанга сох аалидхаа» гэжэ тэрээн соонь лэгдэнэ.

Хойто корейскэ артиллери х жэшээлэшэгүй мэргэнээр бууд байна гэжэ Лоуренс мэдээсэн

АРАДАЙ АРМИИН ЧАСТЬНУУДТА ТАНКНУУД БА САМОЛЁДУУДЫЕ БАЙГУУЛГЫН ФОНДДО КОРЕЯЫН АРАД ЗОН ӨӨҺӘДЫНГӨӨ НӨӨСЭЛГЭНҮҮДЫЕ ҮГЭНЭ

ПХЕНЬЯН, (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Пхеньянай хойто провинцинуудай арад зон фронтдоо улам ехэ туһаламжа үзүүлхые оролдожо, танк ба самолёдуудые байгуулха фондо 48.740 мянган вон суглуулжа оруулба. Гансахан Синьцычжу городто 25.595 мянган вон суглуулагдаһан байгаа. Тэрээнһээ гадна, танкнууд ба самолёдуудые байгуулгын фондо тарян, мал адууһан ехээр оруулагдана. Зөөри суглуулга үргэлжэлһөөр.

Корейскэ арадай-демократическа республикада байха Хитадай посолоор Ни Ци-Лян гэгшэ томилогдоо

ПЕКИН, августын 6. (ТАСС). Хитадай арадай республикын Арадай центральна Правительство болбол корейскэ арадай республикадахи Хитадай онсо ба б эрхэтэ посолоор Ни Ци-Лян шые томилоо гэжэ Циньхуа а ство мэдээсэбэ.

КОРЕЯДЭХИ АМЕРИКАНСКА АГРЕССИДЭ ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЫЕ ҮГЭЛГЭҺӨӨ ЭКВАДОР АРСАБА

НЬЮ-ЙОРК, августын 4. (ТАСС). ООН-эй Генеральна секретарь Трюгве Лидэ Эквадорой гадаадын хэрэгүүдэй министр Нефтали Понсе гэгшын эльгээһэн бэшэгые ООН-эй секретариат тунхаглаа. Тус бэшэг дээрэһээ мэдэхэдэ, Эквадор хадаа Кореядэхи американска агрессидэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые үгэхэгүй байна.

КОРЕЯДЭ СЭРЭГҮҮДЫЕ ЭЛЬГЭЭЛГЭҺЭЭ САУДОВСКА АРАВИ АРСАБА

БЕЙРУТ, августын 5. (ТАСС). Саудовска Аравиин правительство болбол Кореядэ сэрэгүүдые эльгээлгэһээ арсаһан тухайдаа Трюгве Лидэ харюу соогоо э хэйлээ гэжэ Дамасска радио ци мэдээсэбэ.

Бевинэй отставкада гаража магадгүй тухай „Стар" газетэ бэшэбэ

ЛОНДОН, августын 7. (ТАСС). Страсбургдэ мүнөөдэр эхилхэ «Европейскэ совет» гэдэгэй сессиин делегадууд хадаа англійска гадаадын хэрэгүүдэй министр Бевинэй саашанхи хуби заяан тушаа уридшалһан элдэб һанамжануудые хэлсэнэ гээд, «Стар» газетын шэнжэлэгшэ бэшэнэ.

Олонхидой һанамжын ёһоор, Бевин хадаа тушаалһаа гарахые Эттлиһээ гуйха байха гэжэ шэнжэлэгшэ бэшэнэ. Шэнжэлэгшын нэмэхэнь хадаа: «мүнөө доторой хэрэгүүдэй Министерстводэ байгаа Чатера Ида гэгшын туһалгаар байдаг Джоффри Де Фрейтас гэгшэ Бевиниие һэлгэхэ юм гэжэ ехээр хөөрэлдэнэ. Де Фр тас Страсбургда эльгээгдэнэн легадуудай тоодо ороно; энэ даа урдань Генеральна Асс блейн сессинүүдтэ байлсадаг Мүнөө байһан тушаал эзэлхы урда тээ Де Фрейтас Эттл парламентска личнэ секрет байһан юм, тиин Эттли тэрэ ехээр тоодог байгаа. Де Фре сые томилолго хадаа Холбо Штадуудта таарамжатай бай Ушарынь, тэрэ хадаа түрэл т мэй холбоотой юм».

Дани атлантическа блокһоо гараха ёһотой!

Американецууд Даниһаа тонилог!

(Датска арадта Даниин компартиин гүйсэдкомой хандалга)

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). Даниин коммунистическэ партиин гүйсэдхэхэ комитет датска арадта иимэ уряатайгаар хандаба:

Правительство хадаа риксдагые яаралаар зарлажа, дайн сэрэгэй ба буу зэбсэг ехээр үйлэдбэрилхын тула үшөө 200—300 миллион крон һомолхо эрилтэ хэбэ. Энээниие бэелүүлхын тула шэнэ ба ехэ хэмжээнэй налогууд арад зондо ашагдаха болоно.

Буу зэбсэг үйлэдбэрилхэ яаралтай ябуулганууды эрхилэн, датска правительство хадаа корейскэ арадта эсэргүү дай ябуулжа байгаа американска милитаристнуудые дэмжэнэ.

Эб найрамдал ба эрхэ сүлөө сахиха тухай хэлэгдэжэ байһые мэдэрэн, Датска коммунистическэ парти эринэ:

Дани хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ посредник болохо үүсхэл гаргаха ёһотой, тиигэбэл дайнай аюулые багадхалгада туһалха байна.

Дани хадаа Хитадай арадай республикые Аюулгүйн Советдэ оруулха тухай эрилтэ дэмжэхэ ёһотой. Буу зэбсэгүүдые ехээр үйлэдбэрилгэ зогсоогдохо зэргэтэй. Дайнай хэрэгсэлдэ зорюулан олон миллион крон һомололгые болюулха. Дани хадаа дайнай политикые бэшэ, харин эб найрамдалай политика ябуулха ёһотой.

Үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ дары сагаар, эсэстээ хүрэтэр зогсоогдохо ёһотой. Ажабайдалай эрилтэнүүдтэ ямаршье мэхэ гохо хэжэ болохогүй!

Даниин бэеэ даанхай байхые хүсэгшэдэй, эб найрамдал хүсэгшэдэй иимэ политика дэмжэхыень уряалнабди. Коммунистнууд хадаа эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө бидэн шэнгеэр тэмсэхые хүсэгшэд бүхэнтэй хани харилсаа байгуулхаар бэлэн байна.

Правительство хадаа дайнай политика ябуулха, хүндэ налогуудые тохохо эрхэгүй гэжэ бидэ тоолонобди.

Дани хадаа атлантическа пактһаа гараха ёһотой!

Американецууд Даниһаа тонилог!

Тайванда американска агресси

ПРАГА, августын 6. (ТАСС). Телепресс агентствын гонконгско корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Чан Кай-Шида американска сэрэгэй туһаламжада үгтэһэн американска реактивна истребительнүүдэй ерэһэнэй һүүлээр, генерал Макартур хадаа Тайван дээрэ хэлхеэ холбооной бүлэгые байгуулаа гэһэн мэдээсэл Токиоһоо абтаба. Энэ бүлэгые Макартурай штабай начальнигын орлогшо генерал-майор Ффкс толгойлно. Тайванда гоминдановска ба американска сэрэгэй түсэбүүдые бэелүүлэлгын хүдэлмэриие энэ хэлхеэ холбооной бүлэг ябуулха юм гэжэ тэрэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Бельгидэхи байдал

ПАРИЖ, августын 5. (ТАСС). «Бельгийскэ фашистнууд хадаа Король Леопольд III-дэ өөһэдөө дурагүй байһанаа харуулхын түлөө августын 6-да «Брюссель тээшэ поход» хэхэ һаналтай гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Коллаборационистнуудай королдо эсэргүү шангаар тэмсэжэ байһан бельгийскэ ажалшадай дунда энэ мэдээсэл тон ехэ зэбүүрхэл гаргаба. Бельгийскэ ажалшад ба демократууд хадаа контрманифестаци үнгэргэхэ гэжэ шиидхээ. Хэрбээ фашистска походой хэгдээ һаань, забастовкын хүдэлөөн дахин дэлгэрхэ юм. Бельгийскэ хүдэлмэришэд хадаа социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэдэй урбаһаншье мүртэнь олониитын политическэ забастовко хэжэ Леопольдые саг зуурада шэрээһээнь буулгаха ябадалые туйлаһанаа мартаагүй гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Хитад дотор Стокгольмско Уряада 50 миллионһоо дээшэ зон гар табяа

ПЕКИН, (ТАСС). Эб найрамдалые хамгаалха Хитадай комитедэй хүдэлмэришэ комитедэй мэдээсэхэнь хадаа, Хитад дотор Стокгольмско Уряада 50 миллионһоо дээшэ хүнүүд гараа табяа. Хитадай олон городуудта, жэшээлхэдэ, Шанхайда, Тяньцзинда, Чунцинда, Тайюанда ба Таншанида Стокгольмско Уряада арад зоной 70 гаран процентнь гараа табиһан байна.

Комитет хадаа энэ Уряада 100 миллионһоо дээшэ зонуудай гар табюулха гэһэн зорилгые өөрынгөө урда табина.

КОРЕЯДЭХИ АМЕРИКАНСКА АГРЕССИДЭ ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЫЕ ҮГЭЛГЭҺӨӨ ЭКВАДОР АРСАБА

НЬЮ-ЙОРК, августын 4. (ТАСС). ООН-эй Генеральна секретарь Трюгве Лидэ Эквадорой гадаадын хэрэгүүдэй министр Нефтали Понсе гэгшын эльгээһэн бэшэгые ООН-эй секретариат тунхаглаа. Тус бэшэг дээрэһээ мэдэхэдэ, Эквадор хадаа Кореядэхи американска агрессидэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые үгэхэгүй байна.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—8.84 (2 зв.); об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02360. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.

Харюусалгатай редактор орлогшо Ц. Б. БУД